

فهرست آزمون‌ها

دین و زندگی (۲)		نمره	صفحه
آزمون ۱: شبیه‌ساز نهایی	۵		۱۱۹
آزمون ۲: شبیه‌ساز نهایی	۷		۱۲۱
آزمون ۳: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)	۹		۱۲۳
آزمون ۴: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)	۱۱		۱۲۷
فارسی (۲)		نمره	صفحه
آزمون ۵: شبیه‌ساز نهایی	۱۵		۱۳۳
آزمون ۶: شبیه‌ساز نهایی	۱۹		۱۳۷
آزمون ۷: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)	۲۳		۱۴۱
آزمون ۸: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)	۲۹		۱۴۵
عربی، زبان قرآن (۲)		نمره	صفحه
آزمون ۹: شبیه‌ساز نهایی	۳۷		۱۵۱
آزمون ۱۰: شبیه‌ساز نهایی	۴۱		۱۵۳
آزمون ۱۱: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)	۴۵		۱۵۵
آزمون ۱۲: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)	۴۹		۱۵۷
زبان انگلیسی (۲)		نمره	صفحه
آزمون ۱۳: شبیه‌ساز نهایی	۵۵		۱۶۱
آزمون ۱۴: شبیه‌ساز نهایی	۶۱		۱۶۳
آزمون ۱۵: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)	۶۷		۱۶۵
آزمون ۱۶: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)	۷۳		۱۶۹
انسان و محیط زیست		نمره	صفحه
آزمون ۱۷: شبیه‌ساز نهایی	۸۱		۱۷۵
آزمون ۱۸: شبیه‌ساز نهایی	۸۵		۱۷۷
آزمون ۱۹: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)	۸۹		۱۷۹
آزمون ۲۰: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)	۹۳		۱۸۱
علوم و فنون ادبی (۲)		نمره	صفحه
آزمون ۲۱: هماهنگ کشوری ۱۴۰۲ - صبح	۹۹		۱۸۵
آزمون ۲۲: هماهنگ کشوری ۱۴۰۲ - عصر	۱۰۳		۱۸۷
آزمون ۲۳: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)	۱۰۷		۱۸۹
آزمون ۲۴: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)	۱۱۳		۱۹۱
ریاضی و آمار (۲)		نمره	صفحه
آزمون ۲۵: هماهنگ کشوری ۱۴۰۲ - صبح			۱۱۹
آزمون ۲۶: هماهنگ کشوری ۱۴۰۲ - عصر			۱۲۱
آزمون ۲۷: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)			۱۲۳
آزمون ۲۸: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)			۱۲۷
جامعه‌شناسی (۲)		نمره	صفحه
آزمون ۲۹: شبیه‌ساز نهایی			۱۳۳
آزمون ۳۰: شبیه‌ساز نهایی			۱۳۷
آزمون ۳۱: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)			۱۴۱
آزمون ۳۲: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)			۱۴۵
روان‌شناسی		نمره	صفحه
آزمون ۳۳: شبیه‌ساز نهایی			۱۵۱
آزمون ۳۴: شبیه‌ساز نهایی			۱۵۳
آزمون ۳۵: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)			۱۵۵
آزمون ۳۶: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)			۱۵۷
فلسفه (۱)		نمره	صفحه
آزمون ۳۷: شبیه‌ساز نهایی			۱۶۱
آزمون ۳۸: شبیه‌ساز نهایی			۱۶۳
آزمون ۳۹: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)			۱۶۵
آزمون ۴۰: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)			۱۶۹
تاریخ (۲)		نمره	صفحه
آزمون ۴۱: شبیه‌ساز نهایی			۱۷۵
آزمون ۴۲: شبیه‌ساز نهایی			۱۷۷
آزمون ۴۳: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)			۱۷۹
آزمون ۴۴: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)			۱۸۱
جغرافیا (۲)		نمره	صفحه
آزمون ۴۵: شبیه‌ساز نهایی			۱۸۵
آزمون ۴۶: شبیه‌ساز نهایی			۱۸۷
آزمون ۴۷: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)			۱۸۹
آزمون ۴۸: شبیه‌ساز نهایی (چالشی‌تر)			۱۹۱

باسمه تعالی

آزمون	۱	تاریخ امتحان:	رشته: ادبیات و علوم انسانی	سؤالات امتحان شبیه ساز نهایی: دین و زندگی ۲
		مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:
دین و زندگی ۲ - امتحان ۱		تعداد صفحه: ۲	مرکز ارزشیابی خیلی سبز	منطبق بر رویکرد جدید امتحانات نهایی

نمره	صفحه ۱ از ۲	سؤالات	ردیف
------	-------------	--------	------

(الف) با تدبر در آیات و روایت به سؤالات زیر پاسخ دهید.

۵/۰	۱ آیه شریفه ﴿أَتَايَرِدُ اللَّهُ لِيَذْهَبَ عَنْكُم ... اَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا﴾ را تکمیل کنید و بگویید این آیه چه موضوعی را درباره اهل بیت علیهم السلام ، بیان می کند.
۵/۰	۲ آیه شریفه ﴿إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ﴾ به کدام یک از نیازهای اساسی انسان اشاره دارد؟
۵/۰	۳ با دقت نظر در آیه شریفه ﴿وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَى عَقْبِهِ فَلَنْ يَصُرَ اللَّهُ شَيْئًا وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ﴾ به سؤالات زیر پاسخ دهید:
۲۵/۰	الف) خداوند وجود چه خطری را به مردم زمان پیامبر صلی الله علیه و آله هشدار می دهد؟
۲۵/۰	ب) آیا این خطر اختصاص به زمان پیامبر صلی الله علیه و آله دارد؟
۵/۰	۴ در آیه شریفه ﴿وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً ...﴾، به کدام یک از هدف های ازدواج اشاره شده است؟
۵/۰	۵ حدیث علوی: «حُبُّ الشَّيْءِ يُعْمَى وَيُصَمُّ»، درباره چه آسیبی، هشدار می دهد؟

(ب) درستی یا نادرستی گزاره های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید.

۲۵/۰	۶ یکی از عوامل پویایی جامعه گذشته سرخ است؛ یعنی انتظار برای سرنگونی ظالمان.
۲۵/۰	۷ کتاب نهج البلاغه شامل همه سخنانی ها، نامه ها و پند و اندرزهای امیرالمؤمنین علی علیه السلام است.
۲۵/۰	۸ ائمه اطهار علیهم السلام می کوشیدند آن بخش از اقدامات و مبارزات خود را که دشمن به آن حساسیت دارد، در قالب تقیه به پیش ببرند.
۲۵/۰	۹ مشارکت در نظارت همگانی سبب می شود که رهبر، همه افراد جامعه را پشتیبان خود بداند.

(ج) جاهای خالی گزاره های زیر را با کلمات مناسب کامل کنید.

۵/۰	۱۰ عزت از صفاتی است که قرآن کریم بیش از ۹۵ بار را بدان توصیف کرده است.
۵/۰	۱۱ «زیارت جامعه کبیره» یکی از منابع معرفتی شیعه است که توسط امام بیان شده و یاران امام برای ما شیعیان نقل کرده اند.
۵/۰	۱۲ پیامبر صلی الله علیه و آله می فرماید: «هر کس دوست دارد که خدا را در حال ایمان کامل و مسلمانی مورد رضایت او ملاقات کند، و امام عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف را بپذیرد.»
۵/۰	۱۳ مقدس ترین نهاد و بنای اجتماعی نزد خدا، است.

(د) کشف ارتباط

	● هر یک از عبارتهای سمت راست با کدام یک از عبارتهای سمت چپ ارتباط دارد؟ (یک مورد در ستون سمت چپ اضافی است.)	
۲۵/۰	از علل تجدید نبوت	الف) ویژگی های فطری مشترک
۲۵/۰	وجود قوانین تنظیم کننده	ب) تحریف تعلیمات پیشین
۲۵/۰	انسان ها به دنبال زیبایی ها، خوبی ها و کمالات نامحدودند.	ج) پویایی و روزآمدبودن دین اسلام
۲۵/۰	نتیجه ابتدایی بودن سطح فرهنگ و زندگی اجتماعی انسان	د) حفظ قرآن کریم از تحریف
		ه) استمرار و پیوستگی در دعوت

ادامه سؤالات در صفحه دوم

باسمه تعالی

آزمون	۱	تاریخ امتحان:	رشته: ادبیات و علوم انسانی	سؤالات امتحان شبیه ساز نهایی: دین و زندگی ۲
		مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:
دین و زندگی ۲ - امتحان ۱		تعداد صفحه: ۲	مرکز ارزشیابی خیلی سبز	منطبق بر رویکرد جدید امتحانات نهایی

نمره	صفحه ۲ از ۲	سؤالات	ردیف
------	-------------	--------	------

ه) به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

۵/۰	۱۸ آغاز نهضت های علمی و فرهنگی بزرگ، مؤید کدام یک از عوامل ختم نبوت است؟
۵/۰	۱۹ اگر انسان هدف حقیقی خود را نشناسد و یا در شناخت آن دچار خطا شود، چه پیامدی خواهد داشت؟
۵/۰	۲۰ جایگاه و منزلت یافتن طالبان قدرت و ثروت پس از رحلت پیامبر ﷺ، یادآور کدام چالش فرهنگی، سیاسی، اجتماعی پس از رحلت رسول خدا ﷺ است؟
۵/۰	۲۱ قرآن کریم براساس کدام حکم قرآنی از مؤمنان می خواهد که سلطه بیگانگان را نپذیرند؟
۵/۰	۲۲ در کلام نبوی، به مرگ جاهلی مردن، نتیجه چیست؟
۵/۰	۲۳ چرا قرآن کریم از دختران و پسران می خواهد که به هیچ وجه در پی رابطه غیر شرعی، چه پنهان و چه آشکار با جنس مخالف نباشند؟

و) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.

۱	۲۴ کتب اربعه:
۱	۲۵ تفقه و فقیه:

ز) گزینه مناسب را انتخاب کنید.

۲۵/۰	۲۶ مقصود امام رضا ﷺ از بیان حدیث سلسله الذهب چه بوده است؟ (الف) تجلی توحید در زندگی اجتماعی، با ولایت امام که همان ولایت خداست، میسر می شود. (ب) چگونه احادیث رسول خدا ﷺ و امامان، از امامی به امام دیگر منتقل می شده است.
۲۵/۰	۲۷ در بیان و سخن پیامبر ﷺ، چرا کسی حال که از امام خود دور افتاده و به او دسترسی ندارد، سخت تر از حال یتیمی است که پدر را از دست داده است؟ (الف) زیرا در طول زندگی خود، امام خویش را نمی بیند. (ب) چون در مسائل زندگی، حکم و نظر امام را نمی داند.

ح) به سؤالات زیر پاسخ کامل (تشریحی) دهید.

۱	۲۸ مراتب تحدی قرآن کریم را بنویسید.
۱	۲۹ دلیل باطل بودن فرض پایان دو مسئولیت «مرجعیت دینی» و «ولایت ظاهری» را بنویسید.
۱	۳۰ در کلام پیامبر ﷺ، اگر یکی از مشرکان در بحبوحه جنگ، بخواهد در مورد حقیقت اسلام مطالبی بداند، باید با او چگونه برخورد کرد؟
۱	۳۱ وظایف رهبر (ولی فقیه) را نام ببرید. (۴ مورد)
۱	۳۲ از اقدامات مربوط به مرجعیت دینی امامان ﷺ، «تعلیم و تفسیر قرآن کریم» را توضیح دهید.
۱	۳۳ امامت حضرت مهدی ﷺ در عصر غیبت چگونه است؟ توضیح دهید.
۱	۳۴ هر انسانی در درون خود با چند دعوت روبه روست؟ آن را توضیح دهید.
۱	۳۵ شرایط مرجع تقلید را نام ببرید.
۲۰	جمع نمرات «موفق باشید»

چالش‌تر

باسمه تعالی

سؤالات امتحان شبیه‌ساز نهایی: فارسی ۲	رشته: کلیه رشته‌ها	تاریخ امتحان:
نام و نام خانوادگی:	پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
منطبق بر رویکرد جدید امتحانات نهایی	مرکز ارزشیابی خیلی سبز	تعداد صفحه: ۶

ردیف	سؤالات	صفحه ۱ از ۶	نمره
------	--------	-------------	------

قلمرو زبانی (۷ نمره)			
۱	کدام معنی از واژه «غو» در مصراع «بدیدندش آن جا و برخاست غو» بر نمی آید؟ الف) فریاد ب) بانگ و خروش پ) غریو ت) شادی	۰/۲۵	
۲	معنای واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) هم آن گه یکایک ز درگاه شاه برآمد خروشیدن دادخواه ب) گاه سفر شد باره بر دامن برانیم تا بوسه‌گاه وادی ایمن برانیم	۰/۵	
۳	با توجه به توضیحات و معنای داده شده در کدام گزینه معادلی برای آن می‌یابید؟ «عصای سبکی که به دست گیرند.» الف) خیال می‌کردم عینک مثل تعلیمی یک چیز فرنگی مآبی است. ب) ناله‌اش بلند بود. متلکی می‌گفت که دو برادری مثل علم یزید می‌مانید.	۰/۲۵	
۴	در متن زیر یک واژه با غلط املایی وجود دارد؛ درست آن را بنویسید. «از قضای آمده، پس از نماز، امیر کشتی‌ها بخاست و ناوی ده بیاوردند. یکی بزرگ‌تر، از جهت نشست او و جامه‌ها افگندند و شرعی بر وی کشیدند و آن‌گاه آگاه شدند که غرقه خواست شد. بانگ و هزاهز و غریو خاست.»	۰/۲۵	
۵	کدام یک از موارد زیر، غلط املایی بیشتری دارد؟ الف) اضطرابی و تشویشی بزرگ به پای شده و عیان و وزیر به خدمت استقبال رفتند. ب) آغامحمدخان عباس میرزا را با اعطای نشان ولایتعهدی، راهی دارالسلطنه کرده بود و کسی بی‌ازن و خاست او دست به کاری نمی‌زد. پ) ازرائیل بیامد و به قهر، یک غبضه خاک برگرفت و میان مکه و طاعف فروکرد. عشق حالی دواسبه می‌آمد. ت) اهل قونیه از خورد و بزرگ در تشیع پیکر مولانا حاضر شدند و در مرسیه خود به افغان و زاری پرداختند.	۰/۲۵	
۶	با توجه به معنای داده شده در مقابل هر متن، دو گزینه غلط املایی دارد؛ درست آن‌ها را بنویسید. الف) از لحاظ آشنایی با ادبیات، سعدی به منزله شیر آقوز بود. <= اولین شیری که یک ماده به نوزادش می‌دهد. ب) سپس در لباس خالگیری چالاک خورش‌هایی حیوانی به او می‌خوراند. <= آشپز پ) در میدان نبرد، عمرو از جنگ با علی امتناع می‌کند. <= خودداری	۰/۵	
۷	در متن زیر یک غلط املایی وجود دارد؛ درست آن را بنویسید. «من ریاست این کبوتران تکفل کرده‌ام و بر من حقی واجب شده است و ایشان حقوق مرا به طاعت و مناصحت بگزاردند و به موونت و مظاهرت ایشان از دست صیاد بجستم.»	۰/۵	
۸	در هر یک از موارد زیر، املاي درست را از داخل کمانک برگزینید. الف) تمام غفلت‌هایم را که ناشی از نایبانی بود، حمل بر (محملی – مهملی) و ولنگاری‌ام کردند. ب) وضع من تماشایی بود. قیافه (یقورم – یغورم)، بینی عقابی‌ام با عینک بادامی شیشه کوچک جور نبود.	۰/۵	
۹	در کدام گزینه نقش واژه مشخص شده درست است؟ الف) گفتند به اتفاق یکسر کز کعبه گشاده گردد این در (نهاد) ب) گفت ای پسر، این نه جای بازی است بشتاب که جای چاره‌سازی است (صفت) پ) در این بود درویش شوریده‌رنگ که شیری برآمد، شغالی به چنگ (قید)	۰/۲۵	
ادامه سؤالات در صفحه دوم			

باسمه تعالی

آزمون ۷ فارسی ۲ - امتحان ۳	<table> <tr> <td>رشته: کلیه رشته‌ها</td><td>تاریخ امتحان:</td></tr> <tr> <td>نام و نام خانوادگی:</td><td>پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه</td></tr> <tr> <td>منطبق بر رویکرد جدید امتحانات نهایی</td><td>مرکز ارزشیابی خیلی سبز</td></tr> <tr> <td></td><td>تعداد صفحه: ۶</td></tr> </table>	رشته: کلیه رشته‌ها	تاریخ امتحان:	نام و نام خانوادگی:	پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه	منطبق بر رویکرد جدید امتحانات نهایی	مرکز ارزشیابی خیلی سبز		تعداد صفحه: ۶
رشته: کلیه رشته‌ها	تاریخ امتحان:								
نام و نام خانوادگی:	پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه								
منطبق بر رویکرد جدید امتحانات نهایی	مرکز ارزشیابی خیلی سبز								
	تعداد صفحه: ۶								

ردیف	سؤالات	صفحه ۲ از ۶	نمره
------	--------	-------------	------

۱۰	زمان و نوع فعل‌های «جمله زیر» در هیچ‌یک از گزینه‌های زیر، به جز عبارت درست نیست. «با این بهانه که نمی‌خواهم به دست من کشته شوی، امام علی (ع) در پاسخ می‌گوید: ریختن خون تو برای من از ملک روی زمین بهتر است.» الف) مضارع اخباری - مضارع التزامی - مضارع اخباری - مضارع اخباری ب) آینده - مضارع اخباری - مضارع التزامی - مضارع التزامی پ) ماضی استمراری - مضارع التزامی - مضارع اخباری - مضارع التزامی ت) مضارع اخباری - مضارع التزامی - ماضی استمراری - مضارع اخباری	۰/۲۵
۱۱	در بیت زیر، چند «گروه اسمی» وجود دارد؟ «کسی کز بدی دشمن میهن است به یزدان که بدتر ز اهریمن است»	۰/۲۵
۱۲	ضمیر پیوسته در کدام گزینه «نقش مفعولی» دارد؟ الف) مرا اوج عزت در افلاک توست ب) ز نیروی شیران بود گوهرم پ) در آورد از پای، بی‌سر تنش ت) آن گفتنت که «بیش مرنجانم» آرزوست	۰/۲۵
۱۳	متن زیر را بخوانید و به سؤالات پاسخ دهید. «سیر در اغلب شهرها طرفداران زیادی دارد و این گیاه پیوسته خاصیت دارویی دارد، زیرا برای بسیاری از بیماری‌ها سودمند است.» الف) هسته گروه مفعولی اولین جمله «پایه» را مشخص کنید. ب) یک جفت‌واژه بنویسید که رابطه تضمین داشته باشند.	۰/۲۵ ۰/۲۵
۱۴	در متن «حکیمی را پرسیدند: چندین درخت نامور که خدا آفریده است و برومند، هیچ‌یک را آزاد نخوانده‌اند، مگر سرو را که ثمره‌ای ندارد. در این چه حکمت است؟» الف) «برومند» چه نقشی دارد؟ ب) نهاد جمله آخر را بنویسید.	۰/۲۵ ۰/۲۵
۱۵	متن زیر را بخوانید و پاسخ سؤالات را بنویسید. «در ذهن عباس میرزا، این شاهزاده دلیر، معمای افت و خیزهای جنگ و شکست‌ها و پیروزی‌ها نبود که حضور سنگینی داشت. تجربه بیشتری در اندیشه پویایش جا خوش کرده بود. نایب‌السلطنه رو کرد به حاضران و گفت: افسران و فرماندهان شجاع، هم‌سنگران و یاران عزیز، غرض از گردهمایی امروز بسیار مهم است.» الف) نام اولین نقش تبعی را بنویسید. ب) نقش دستوری واژه مشخص شده را بنویسید. پ) نقش دستوری واژه‌ای که پس از آخرین قید در عبارت آمده است، بنویسید.	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵
۱۶	در متن زیر به طور کلی تعداد ترکیب اضافی وجود دارد. «صبح بود و پرتو آفتاب مانند طلا روی امواج دریا می‌درخشید. نزدیک به یک کیلومتر دور از ساحل یک قایق ماهیگیری آب را شکافته و پیش می‌رفت. از سوی دیگر، هلله و آوای مرغان دریایی که برای به دست آوردن غذای خود به ساحل آمده بودند، زیبایی خاصی داشت.»	۰/۲۵
	ادامه سؤالات در صفحه سوم	

باسمه تعالی

آزمون ۷	سؤالات امتحان شبیه‌ساز نهایی: فارسی ۲	نام و نام خانوادگی:	منطبق بر رویکرد جدید امتحانات نهایی
فارسی ۲ - امتحان ۳	تاریخ امتحان:	رشته: کلیه رشته‌ها	نام و نام خانوادگی:
	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه	مرکز ارزشیابی خیلی سبز
	تعداد صفحه: ۶		

ردیف	سؤالات
------	--------

۱۷	با توجه به متن زیر، پاسخ سؤالات را بنویسید. «سعدی انعطاف جادوگرانه‌ای داشت، آن قدر خود را خم می‌کرد که به حد فهم ناچیز کودکانه من برسد.» الف) کدام واژه در گروه متممی «صفت بیانی نسبی» است؟ ب) دومین مضاف‌الیه جملهٔ پیرو را بنویسید.
۱۸	تعداد وابسته‌های پسین در متن زیر را بنویسید. «عاقبت، روز یکشنبه هنگام غروب آفتاب، خورشید عمر مولانا نیز از این جهان به جهان آخرت سفر کرد، اهل قونیه، از خرد و بزرگ در تشییع پیکر مولانا و خاکسپاری او، حاضر شدند و همدردی کردند و بسیار گریستند و بر مولانا نماز خواندند.»
۱۹	در کدام‌یک از بیت‌های زیر، واژه‌ای در گذر زمان، دچار تحوّل معنایی شده و با از دست دادن معنای قدیم، معنای جدید گرفته است؟ الف) هر نفس آواز عشق می‌رسد از چپ و راست ب) شجاع غضنفر، وصی نبی ما به فلک می‌رویم عزم تماشا که راست نهنگ یم قدرت حق، علی
قلمرو ادبی (۵ نمره)	
۲۰	بیت زیر را به شکل درست کامل کنید. «صبح بی تو رنگ بعدازظهر یک آدینه دارد»
۲۱	با کلمات نامرتّب زیر یک بیت کامل بنویسید. «انکار - اما - جغد - می‌خواند - بر - تو - ویرانه - به - این ویرانه‌ها - بویی - دارد - آن - از - گنجینه - خاک»
۲۲	کدام گزینه کامل‌کنندهٔ بیت زیر است؟ «ای آفتاب حسن، برون آ، دمی ز ابر» الف) کز دیو و دد ملولم و انسانم آرزوست ب) شیر خدا و رستم داستانم آرزوست پ) کان چهرهٔ مشعشع تابانم آرزوست
۲۳	با توجه به ابیات زیر، بیت ناقص را کامل کنید. ره‌روی کبک نیاموخته کرد فرامش ره و رفتار خویش ماند غرامت‌زده از کار خویش
۲۴	در عبارت‌های زیر جاهای خالی را به درستی پر کنید. الف) کتاب «شلواری و صله‌دار» اثر است. ب) کتاب (اثر) «دیوان غربی - شرقی» نوشتهٔ است.
۲۵	نام آفرینندهٔ اثری را که نویسندهٔ آن <u>نادرست</u> ذکر شده است، بنویسید. «سه دیدار: نادر ابراهیمی - جوامع الحکایات و لوامع الروایات: محمد عوفی - ترجمهٔ کلّیل و دمنه: ابوالمعالی نصرالله منشی - روضهٔ خلد: مجد خوافی - چشمهٔ روشن: غلامحسین یوسفی - هم‌صدا با حلق اسماعیل: سید حسین حسینی» ادامهٔ سؤالات در صفحهٔ چهارم

باسمه تعالی

آزمون	۷	رشته: کلیه رشته‌ها	تاریخ امتحان:	سؤالات امتحان شبیه‌ساز نهایی: فارسی ۲
فارسی ۲ - امتحان ۳		پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی:
		مرکز ارزشیابی خیلی سبز	تعداد صفحه: ۶	منطبق بر رویکرد جدید امتحانات نهایی

نمره	صفحه ۴ از ۶	سؤالات	ردیف
------	-------------	--------	------

۰/۲۵	۲۶ کدام گزینه اطلاعات نادرستی ارائه می‌دهد؟ الف) چهارپاره یا دوبیتی قالب شعری دوره مشروطه است. ب) چهارپاره بیشتر برای طرح مضامین اجتماعی و سیاسی به کار می‌رود. پ) ملک‌الشعراى بهار، فریدون مشیری و فریدون تولی، سروده‌هایی در قالب چهارپاره دارند. ت) چهارپاره از چند بند هم‌وزن و هم‌آهنگ تشکیل می‌شود و هر بند شامل چهار مصراع است.
۰/۲۵	۲۷ در کدام یک از موارد زیر «متناقض‌نما» وجود ندارد؟ الف) هرگز وجود حاضر غایب شنیده‌ای؟ ب) پیمانه حیاتم پر شد فغان که نتوان پ) کنار نام تو لنگر گرفت کشتی عشق من در میان جمع و دلم جای دیگر است پیمان از او گرفتن، پیوند از او بریدن بیا که یاد تو آرامشی است طوفانی
۰/۵	۲۸ آرایه ادبی نامناسب هر بیت را برگزینید. الف) برای من مگری و مگو دریغ! دریغ! ب) به ترانه‌های شیرین، به بهانه‌های زرین به دام دیو درافتی، دریغ آن باشد بکشید سوی خانه، مه خوب خوش‌لقا را (حسن تعلیل - واج‌آرایی - استعاره) (حسن آمیزی - استعاره - جناس)
۰/۲۵	۲۹ واژه مشخص شده در بیت زیر چه آرایه‌ای پدید می‌آورد؟ «پنهان ز دیده‌ها و همه دیده‌ها از اوست آن آشکار صنعت پنهانم آرزوست» الف) جناس ناقص ب) ایهام پ) تضاد ت) حس آمیزی
۰/۲۵	۳۰ در کدام گزینه «تضمین» وجود دارد؟ الف) بیداری زمان را با من بخوان به فریاد / و مرد خواب و خفتی، / «رو سر بنه به بالین، تنها مرا رها کن» ب) ممکن / از ناممکن می‌پرسد: / «خانه‌ات کجاست؟» / پاسخ می‌آید: / «در رؤیای یک ناتوان»
۰/۲۵	۳۱ جاهای خالی را با واژگان درست و مناسب پر کنید. الف) کاربرد مفعول‌ها در بیت زیر سبب خلق آرایه ادبی شده است. «گریه کنی اگر / که آفتاب را ندیده‌ای / ستاره‌ها را هم / نمی‌بینی.» ب) در بیت «به دیدن تو چنان خیره‌ام که شناسم / تفاوت است اگر راه و چاه را حتی» کاربرد آرایه‌های جناس و مشهود است. پ) در بیت «چو نمود رخ شاهد آرزو / به هم حمله کردند باز از دو سو» کاربرد آرایه‌های «تشخیص»، «استعاره» «واج‌آرایی»، «کنایه» و مشهود است.
۰/۲۵ ۰/۵	۳۲ در عبارت: «چون او را در بند بلا بسته دید، زهاب دیدگان بگشاد و بر رخسار جوی‌ها براند.» الف) کدام واژه آرایه «استعاره» دارد؟ ب) تشبیه به کاررفته را بیابید و «مشبه» و «مشبه‌به» آن را مشخص کنید.
ادامه سؤالات در صفحه پنجم	

باسمه تعالی

آزمون ۷ فارسی ۲ - امتحان ۳	رشته: کلیه رشته‌ها تاریخ امتحان:	سؤالات امتحان شبیه‌ساز نهایی: فارسی ۲ نام و نام خانوادگی:
	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه تعداد صفحه: ۶	پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه مرکز ارزشیابی خیلی سبز
		منطقه بر رویکرد جدید امتحانات نهایی

ردیف	سؤالات	صفحه ۵ از ۶	نمره
------	--------	-------------	------

۳۳	در مصراع اول بیت زیر، علاوه بر کنایه چه آرایه‌ای مشهود است؟ «چو غلتید در خاک، آن ژنده‌فیل بزد بوسه بر دست او جبرئیل»	۰/۲۵
قلمرو فکری (۸ نمره)		
۳۴	بیت «مرّوت نبینم رهایی ز بند/ به تنها و یارانم اندر کمند» با کدام یک از موارد زیر ارتباط مفهومی دارد؟ (الف) می‌ترسم که اگر از گشادن عقده‌های من آغاز کنی، ملول شوی و بعضی از ایشان در بند بمانند. (ب) کبوتران فرمان وی بکردند و دام برکنند و سر خویش گرفت و صیاد در پی ایشان ایستاد تا ایشان را در ضبط آرد.	۰/۲۵
۳۵	کدام یک از بیت‌های زیر به «آفرینش انسان» اشاره بیشتری دارد؟ (الف) گر من نظری به سنگ بر، بگمارم از سنگ، دلی سوخته بیرون آرم (ب) سرنشتر عشق بر رگ روح زدند یک قطره فروچکید و نامش دل شد	۰/۲۵
۳۶	مفهوم یا منظور از قسمت‌های مشخص شده را بنویسید. (الف) چو آن آهنین کوه آمد به دشت همه رزمگه کوه فولاد گشت (ب) به جز بازوی دین و شیر خدا که شد طالب رزم آن اژدها (پ) آمد سوی کعبه سینه پرجوش چون کعبه نهاد حلقه در گوش (ت) به ترانه‌های شیرین، به بهانه‌های زرّین بکشید سوی خانه مه خوب خوش‌لقا را (ث) وادی پر از فرعونیان و قبطیان است موسی جلودار است و نیل اندر میان است (ج) صیاد گرازان به تگ ایستاد تا ایشان را در ضبط آرد.	۱/۵
۳۷	در عبارت زیر منظور از «آن یکی» و «این یکی» چیست؟ «هر نفسی را دو نعمت است: / دم فرودادن و برآمدنش؛ / آن یکی ممدّ حیات است، / این یکی مفرّج ذات؛ / و چنین زیبا، زندگی در هم تنیده است / و تو شکر خدا کن، به هنگام رنج / و شکر او کن، به وقت رستن از رنج.»	۰/۵
۳۸	با توجه به بیت «چون شیر به خود سپه‌شکن باش / فرزند خصال خویشان باش» دو ویژگی شخصیت عباس میرزا را بنویسید.	۰/۵
۳۹	شاعر در بیت «ولی چندان که برگ از شاخه می‌ریخت / دو چندان می‌شکفت و برگ می‌کرد» از اشاره به سپاه زیاد مغولان چه هدفی دارد؟	۰/۲۵
۴۰	قسمت مشخص شده چه مفهومی دارد و گوینده آن کیست؟ «مگر تو را به نفس خویش حاجت نمی‌باشد و آن را بر خود حقی نمی‌شناسی.»	۰/۵
۴۱	با توجه به کاربرد نمادین «درفش کاویان» بیت زیر به کدام یک از زمینه‌های حماسه اشاره دارد؟ «تویک ساعت چوافریدون، به میدان باش تازان پس به هر جانب که روی آری، درفش کاویان بینی»	۰/۲۵
	ادامه سؤالات در صفحه ششم	

باسمه تعالی

آزمون	۷	تاریخ امتحان:	رشته: کلیه رشته‌ها	سؤالات امتحان شبیه‌ساز نهایی: فارسی ۲
		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:
فارسی ۲ - امتحان ۳		تعداد صفحه: ۶	مرکز ارزشیابی خیلی سبز	منطبق بر رویکرد جدید امتحانات نهایی

نمره	ردیف	سؤالات	صفحه ۶ از ۶
------	------	--------	-------------

۴۲	بیت‌ها و عبارت‌های زیر را به نثر روان و ساده برگردانید.	
۰/۲۵	الف) بنای زندگی بر آب می‌دید.	
۰/۲۵	ب) این ستیزه‌روی در کار ما به جد است.	
۰/۵	پ) از فرط هیجان لگه می‌دویدم.	
۰/۵	ت) آورده‌اند که در ناحیت کشمیر، متصیدی خوش و مرغزاری نزه بود.	
۰/۵	ث) به جدّ و رغبت، بندهای ایشان تمام ببرید و مطوّقه و یارانش، مطلق و ایمن بازگشتند.	
۰/۵	ج) پیامد به درگاه سالار نو	بدیدندش آن‌جا و برخاست غو
۰/۵	چ) بخور تا توانی به بازوی خویش	که سعیت بود در ترازوی خویش
۰/۵	ح) تو شاهی و گر اژدهاپیکری؟	بباید زدن داستان، آوری
۰/۵	خ) به سوی هژبر ژیان کرد رو	به پیشش برآمد شه جنگجو
	«موفق باشید»	
	جمع نمرات	
	۲۰	

باسمه تعالی

آزمون
۲۱
علوم و فنون ۲ - امتحان ۱

رشته: ادبیات و علوم انسانی	تاریخ امتحان: خرداد ۱۴۰۲ صبح
نام و نام خانوادگی:	پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تعداد صفحات: ۴
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خردادماه سال ۱۴۰۲ - با کمی تغییر	

ردیف	سؤالات	صفحه ۱ از ۴	نمره
------	--------	-------------	------

الف) تاریخ ادبیات (۲ نمره)						
۱	او را به دلیل سرودن غزل‌های خیال‌انگیز و به کار بردن مضمون‌های بدیع و گاه دور از ذهن می‌شناسیم. (۱) بیدل دهلوی (۲) صائب تبریزی (۳) وحشی بافقی (۴) کلیم کاشانی	۰/۲۵				
۲	مؤسس ربع رشیدی کدام کتاب را تألیف کرده است؟ (۱) تاریخ جهانگشا (۲) طبقات ناصری (۳) تاریخ گزیده (۴) جامع‌التواریخ	۰/۲۵				
۳	در هر یک از موارد زیر، واژه‌های درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) از میان آثار منثور مولانا (مکاتیب - مجالس سبعه) مجموعه نامه‌های مولانا به قلم خود اوست. ب) سبک شعر (وحشی بافقی - کلیم کاشانی) حد واسط سبک عراقی و هندی است و شاخصه اصلی آن واقع‌گرایی است.	۰/۵				
۴	درست یا نادرست بودن عبارات زیر را مشخص کنید. الف) از شاعران سرآمد قرن هشتم «ابن یمین» است. او با تلفیق عشق و عرفان، غزل فارسی را به کمال رساند. ب) از بین رفتن دربارهای ادب‌دوست ایرانی تبار، از رونق افتادن قصیده‌سرایی را در پی داشت.	۰/۵				
۵	هر یک از توضیحات ستون «الف» را به مورد متناسب آن در ستون «ب» وصل کنید. (در ستون «ب» یک مورد اضافی است.) <table><tr><td>«الف»</td><td>«ب»</td></tr><tr><td>الف) از مورخان مشهور ایران و نویسنده کتاب «تاریخ گزیده» است. ب) معروف‌ترین شاعر سبک هندی و از پرکارترین شاعران فارسی‌زبان است.</td><td>(۱) صائب تبریزی (۲) محتشم کاشانی (۳) حمدالله مستوفی</td></tr></table>	«الف»	«ب»	الف) از مورخان مشهور ایران و نویسنده کتاب «تاریخ گزیده» است. ب) معروف‌ترین شاعر سبک هندی و از پرکارترین شاعران فارسی‌زبان است.	(۱) صائب تبریزی (۲) محتشم کاشانی (۳) حمدالله مستوفی	۰/۵
«الف»	«ب»					
الف) از مورخان مشهور ایران و نویسنده کتاب «تاریخ گزیده» است. ب) معروف‌ترین شاعر سبک هندی و از پرکارترین شاعران فارسی‌زبان است.	(۱) صائب تبریزی (۲) محتشم کاشانی (۳) حمدالله مستوفی					
ب) سبک‌شناسی (۲ نمره)						
۶	درست یا نادرست بودن هر یک از عبارات‌های زیر را مشخص کنید. الف) با روی کار آمدن حکومت صفوی، شعرهای ستایشی و درباری گسترش یافت. ب) کتاب «ظفرنامه شامی» قدیمی‌ترین تاریخ نوشته‌شده درباره تیمور است.	۰/۵				
۷	در هر یک از موارد زیر، واژه درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) امیر علیشیر نوایی کتاب (بابرنامه - محاکمة اللغتين) را به ترکی نوشت. ب) ملاحسین واعظ کاشفی (پنج گنج - کلیله و دمنه) را به انشای دوره خود بازگرداند و آن را انوار سهیلی نامید.	۰/۵				
۸	در بیت زیر، ویژگی‌های سبکی کدام دوره دیده می‌شود؟ (عراقی - هندی) «هر که شد قانع به بوی خانه همسایه ساخت تا به دل بوی کبابی بود، چشمم سیر بود»	۰/۲۵				
۹	هر یک از موارد ستون «الف» را به نثر مناسب آن در ستون «ب» وصل کنید. <table><tr><td>«الف»</td><td>«ب»</td></tr><tr><td>الف) مجالس المؤمنین ب) محبوب‌القلوب پ) احسن‌التواریخ</td><td>(۱) نثر مصنوع (۲) نثر ساده (۳) نثر بینابین</td></tr></table>	«الف»	«ب»	الف) مجالس المؤمنین ب) محبوب‌القلوب پ) احسن‌التواریخ	(۱) نثر مصنوع (۲) نثر ساده (۳) نثر بینابین	۰/۷۵
«الف»	«ب»					
الف) مجالس المؤمنین ب) محبوب‌القلوب پ) احسن‌التواریخ	(۱) نثر مصنوع (۲) نثر ساده (۳) نثر بینابین					
ادامه سؤالات در صفحه دوم						

باسمه تعالی

آزمون
۲۱
علوم و فنون ۲ - امتحان ۱

رشته: ادبیات و علوم انسانی	تاریخ امتحان: خرداد ۱۴۰۲ صبح
نام و نام خانوادگی:	پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تعداد صفحه: ۴
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خردادماه سال ۱۴۰۲ - با کمی تغییر	

ردیف	سؤالات	صفحه ۲ از ۴	نمره
------	--------	-------------	------

پ) موسیقی شعر (۶ نمره)																													
۱۰	کدام یک از واژه های زیر با واژگان دیگر هم وزن نیست؟ (۱) سعادت (۲) مداوم (۳) همسانی (۴) نبینم	۰/۲۵																											
۱۱	به وزن شعری که از تکرار یک پایه همسان حاصل نشده باشد، وزن همسان دولختی یا می گویند.	۰/۲۵																											
۱۲	هر یک از مصراع های زیر از تکرار کدام پایه آوایی همسان ساخته شده است؟ الف) هر که چیزی دوست دارد، جان و دل بر وی گمارد ب) ای ساربان آهسته ران، کارام جانم می رود	۰/۵																											
۱۳	کدام یک از ابیات زیر دارای وزن همسان دولختی است؟ یک دلیل بیاورید. الف) در سینه ام دوباره غمی جان گرفته است امشب دلم به یاد شهیدان گرفته است ب) هر نفس آواز عشق، می رسد از چپ و راست ما به فلک می رویم، عزم تماشا که راست	۰/۵																											
۱۴	برای هر یک از موارد زیر، وزن واژه مناسب بنویسید. الف) ستاره: ب) آسمانی:	۰/۵																											
۱۵	نوع پایه های آوایی (همسان - همسان دولختی) ابیات زیر را مشخص کنید. الف) درودی چو نور دل پارسایان بدان شمع خلوت گه پارسایی ب) یک عمر دور و تنها، تنها به جرم این که او سرسپرده می خواست، من دل سپرده بودم	۰/۵																											
۱۶	وزن بیت «از نظرت کجا رود، و برود تو همی / رفت و رها نمی کنی، آمد و ره نمی دهی» کدام است؟ (۱) مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلاتن (۲) مفعولن مفعولن مستفعلن مفعولن (۳) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن (۴) مستفعلن مفعولن مستفعلن مفعولن	۰/۵																											
۱۷	با خوانش درست بیت زیر، خانه های خالی جدول را کامل کنید. باز آیی و بر چشمم نشین، ای دلستانِ نازنین کاشوب و فریاد از زمین، بر آسمانم می رود	۱	<table><tr><td>با</td><td>زا</td><td>ئی</td><td>بر</td><td>چش</td><td>مم</td><td>نِ</td><td>شین</td><td>ای</td><td>دل</td><td>سی</td><td>تا</td><td>.....</td></tr><tr><td>.....</td><td>یا</td><td>دَر</td><td>زَ</td><td>مین</td><td>.....</td><td>.....</td><td>.....</td><td>.....</td><td>.....</td><td>.....</td><td>.....</td><td>.....</td></tr></table>	با	زا	ئی	بر	چش	مم	نِ	شین	ای	دل	سی	تا			یا	دَر	زَ	مین								
با	زا	ئی	بر	چش	مم	نِ	شین	ای	دل	سی	تا																		
.....	یا	دَر	زَ	مین																									
۱۸	بیت زیر را متناسب با پایه های آوایی تفکیک کنید، سپس وزن واژه و نشانه های هجایی آن را بنویسید. «گر جانِ عاشق دم زند، آتش در این عالم زند وین عالم بی اصل را، چون ذره ها بر هم زند»	۲																											
ت) زیبایی شناسی (۶ نمره)																													
۱۹	در بیت «گرت ز دست برآید چو نخل باش کریم / ورت به دست نیاید چو سرو باش آزاد» الف) «مشبّه به» در مصراع اول کدام واژه است؟ ب) «آزاد» در مصراع دوم، کدام رکن تشبیه است؟	۰/۵																											
۲۰	در بیت «چرا چون لاله خونین دل نباشم / که با ما نرگس او سر گران کرد» کدام واژه در معنای مجازی به کار رفته است؟ معنای مجازی آن را بنویسید.	۰/۵																											
۲۱	کدام یک از استعاره های زیر، تشخیص است؟ الف) نفس باد صبا مشک فشان خواهد شد عالم پیر دگر باره جوان خواهد شد ب) تو را ز کنگره عرش می زنند صغیر ندانمت که در این دامگه چه افتادست	۰/۲۵																											
ادامه سؤالات در صفحه سوم																													

باسمه تعالی

آزمون
۲۱
علوم و فنون ۲ - امتحان ۱

رشته: ادبیات و علوم انسانی	تاریخ امتحان: خرداد ۱۴۰۲ صبح
نام و نام خانوادگی:	پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تعداد صفحات: ۴
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خردادماه سال ۱۴۰۲ - با کمی تغییر	

ردیف	سؤالات	صفحه ۳ از ۴	نمره
------	--------	-------------	------

۲۲	در ابیات زیر نوع تشبیه (فشرده – گسترده) را مشخص کنید. (الف) شب در تمام پنجره‌های پریده‌رنگ / مانند یک تصوّر مشکوک / پیوسته در تراکم و طغیان بود (ب) ای مهتر، آفتاب چراغ آسمان است و تو چراغ زمینی، آفتاب چراغ دنیا است، تو چراغ دینی.	۵/۰								
۲۳	واژهٔ «پیمانه» در کدام بیت معنای حقیقی و در کدام بیت معنای مجازی دارد؟ (الف) یکی پیمانه پر کرد و به من داد که از آب وی آتش در من افتاد (ب) گفתי ز سر عهد ازل یک سخن بگو آن‌گه بگویمت که دو پیمانه درکشم	۵/۰								
۲۴	در متن زیر یک عبارت کنایی شناسایی کنید و مفهوم کنایی آن را بنویسید. اکنون هم‌چنین علمای زمان در علوم موی می‌شکافند.	۵/۰								
۲۵	معنای مجازی واژه‌های مشخص‌شده را بنویسید. (الف) فرشتگان سنگ به وی می‌زدند که <u>خاکی و آبی</u> را چه رسد که حدیث کند؟ (ب) درخت تو گر بار دانش بگیرد به زیر آوری <u>چرخ</u> نیلوفری را	۵/۰								
۲۶	در ابیات زیر، نوع استعاره‌ها را از نظر آشکار (مصرّحه) و پنهان (مکنیه) مشخص کنید. (الف) مرا برف بارید بر پَر زاغ شاید چو بلبل تماشای باغ (ب) شب ایستاده است / خیره نگاه او / بر چارچوب پنجره من	۵/۰								
۲۷	در بیت زیر، «ژاله صبحدم» استعاره از چیست؟ و آن را به یک تشبیه کامل تبدیل کنید. «صبحگاهی سر خوناب جگر بگشایید ژاله صبحدم از نرگس تر بگشایید»	۱								
۲۸	هر یک از مفاهیم کنایی ستون «الف» را به ترکیبات مناسب آن در ستون «ب» وصل کنید. <table><tr><td>«الف»</td><td>«ب»</td></tr><tr><td>الف) دچار نگرانی شدن، هول شدن</td><td>۱) بازارشکستن</td></tr><tr><td>ب) اشتباه بزرگ کردن</td><td>۲) دست و پا گم کردن</td></tr><tr><td>پ) بی‌رونی کردن</td><td>۳) دسته گل به آب دادن</td></tr></table>	«الف»	«ب»	الف) دچار نگرانی شدن، هول شدن	۱) بازارشکستن	ب) اشتباه بزرگ کردن	۲) دست و پا گم کردن	پ) بی‌رونی کردن	۳) دسته گل به آب دادن	۷۵/۰
«الف»	«ب»									
الف) دچار نگرانی شدن، هول شدن	۱) بازارشکستن									
ب) اشتباه بزرگ کردن	۲) دست و پا گم کردن									
پ) بی‌رونی کردن	۳) دسته گل به آب دادن									
۲۹	در کدام گزینه مجاز با علاقهٔ شباهت به کار رفته است؟ ۱) چو دانست کز مرگ نتوان گریخت بسی آب خونین ز نرگس بریخت ۲) به یاد روی شیرین بیت می‌گفت چو آتش تیشه می‌زد کوه می‌سفت	۵/۰								
ث) تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)										
۳۰	با توجه به ابیات زیر از «کلیم کاشانی» به پرسش‌های داده‌شده پاسخ دهید. «گر تمنای تو از خاطر ناشاد رود تشنه را، آب محال است که از یاد رود نرود حسرت آن چاه زنخدان از دل لشکر خسرو اگر بر سر فرهاد رود نتوان از سر او برد هوای شیرین تا سراسر به ره عشق تو بر باد رود کاش چون شمع، همه سر شود اعضای «کلیم»	۵/۰								
	الف) برای به کار بردن مضمون‌های ابداعی «کلیم کاشانی» چه لقبی به او داده‌اند؟	۵/۰								
	ب) ترکیب «داغ عشق» چه نوع اضافه‌ای است؟	۵/۰								
	پ) بیت سوم به چه داستانی تلمیح دارد؟	۵/۰								
	ت) در بیت سوم معنای مجازی «سر» را بنویسید.	۵/۰								
ادامهٔ سؤالات در صفحهٔ چهارم										

باسمه تعالی

آزمون ۲۱ علوم و فنون ۲ - امتحان ۱	تاریخ امتحان: خرداد ۱۴۰۲ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی	سؤالات امتحان نهایی: علوم و فنون ادبی ۲
	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:
	تعداد صفحه: ۴	با کمی تغییر	دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خردادماه سال ۱۴۰۲ -

ردیف	سؤالات	صفحه ۴ از ۴	نمره
------	--------	-------------	------

۳۱	با توجه به متن زیر به پرسش‌های داده‌شده پاسخ دهید. «مجموعه‌ای می‌بایست از هر دو عالم روحانی و جسمانی که هم محبت و بندگی به کمال دارد و هم علم و معرفت به کمال دارد تا بار امانت مردانه و عاشقانه در سفت جان کشد.» (الف) درست یا نادرست بودن عبارات زیر را تعیین کنید. (۱) ترکیب «در سفت جان کشیدن» کنایه از حمل کردن است. (۲) ترکیب «بار امانت» اضافه استعاره است. (ب) یک مورد از ویژگی‌های فکری متن را ذکر کنید.	۵/۰
۳۲	با توجه به ابیات زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. «آتش است آب دیده مظلوم تو چو شمع از او هراسان باش چون روان گشت، خشک و تر سوزد کاؤل، آتش ز شمع سر سوزد» (الف) یک مورد از ویژگی‌های فکری بیت اول را بنویسید. (ب) در بیت دوم «مشبه‌به» و «وجه‌شبه» را مشخص کنید.	۵/۰ ۵/۰
	«موفق باشید»	۲۰

چالش‌تر

باسمه تعالی

آزمون

۲۷

ریاضی و آمار ۲. امتحان ۳

سؤالات امتحان شبیه‌ساز نهایی: ریاضی و آمار ۲	رشته: ادبیات و علوم انسانی	تاریخ امتحان:
نام و نام خانوادگی:	پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۱۲۰ دقیقه
منطبق بر رویکرد جدید امتحانات نهایی	مرکز ارزشیابی خیلی سبز	تعداد صفحه: ۳

ردیف	سؤالات (توجه: استفاده از ماشین حساب ساده بلامانع است).	صفحه ۱ از ۳	نمره
------	--	-------------	------

۱	درستی یا نادرستی جملات زیر را تعیین کنید. (الف) ارزش گزاره «عدد $(-1)^{n-1}$ همواره مثبت است. ($n \in \mathbb{N}$)» نادرست است. (ب) اگر یک جدول ارزش گذاری، شامل n گزاره ساده باشد، با اضافه کردن یک گزاره دیگر، تعداد ردیف‌ها ۲۵۶ می‌شود. تعداد اولیه گزاره‌ها ۶ تا بوده است. (ج) شیر آبی که خراب است و در هر یک ساعت، یک لیوان آب از آن چکه می‌کند، بیانگر یک تابع همانی است. (د) رابطه $[kx] = k[x]$ همواره برقرار است. ($k \in \mathbb{Z}$)	۱
۲	جاهای خالی را با عبارت مناسب پر کنید. (الف) هم‌ارزی $\sim (p \wedge q) \equiv$ همواره برقرار است. (ب) قیمت بلیت یک سینما در ۳ سانس مختلف، ۳ عدد مختلف است. می‌توان گفت با یک تابع مواجه هستیم. (ج) اگر k عددی حقیقی باشد حاصل $\text{Sign}(-1 - k^2)$ همواره برابر با می‌باشد. (د) خط فقر بین‌المللی که توسط بانک جهانی تعیین می‌شود، در حدود دلار برای هر نفر در روز می‌باشد.	۱
۳	گزینه درست را انتخاب کنید. (الف) گزاره $p \Leftrightarrow q$ به چه صورت خوانده یا نمایش داده نمی‌شود؟ (۱) اگر p آن‌گاه q و برعکس (۲) شرط لازم و کافی برای q است. (۳) p اگر و تنها اگر q (۴) $(p \Rightarrow q) \vee (q \Rightarrow p)$ (ب) ارزش گزاره $(p \wedge \sim q) \vee (p \Rightarrow q)$ چگونه است؟ (۱) همواره درست (۲) همواره نادرست (۳) بستگی به ارزش p دارد. (۴) بستگی به ارزش q دارد. (ج) در مورد استدلال مقابل، کدام <u>نادرست</u> است؟ (۱) مغالطه است. (۲) نوعی برداشت نادرست از استثنایی است. (۳) نتیجه آن ممکن است درست باشد. (۴) اگر $f(x) = x - [x]$ باشد، حاصل $f(\frac{-1}{4})$ کدام است؟ (۱) $\frac{1}{4}$ (۲) ۱ (۳) $\frac{1}{5}$ (۴) صفر $p \Rightarrow q$ <u>q</u> $\therefore p$	۲
۴	با فرض آن که p درست، q نادرست و r گزاره‌ای دلخواه باشد، ارزش گزاره $(p \Leftrightarrow \sim q) \Rightarrow \sim r$ را تعیین کنید.	۱
۵	به استدلال زیر توجه کنید. در یک مثلث قائم‌الزاویه به اضلاع قائمه a و b وتر c اگر ضلع a را ۲ برابر کنیم، وتر هم دو برابر می‌شود: استدلال: رابطه فیثاغورس را در مثلث اولیه و مثلث جدید می‌نویسیم: $c^2 = a^2 + b^2$ $c'^2 = (2a)^2 + b^2 = 4a^2 + b^2 = 4(a^2 + b^2) = 4c^2 \Rightarrow c'^2 = 4c^2 \xrightarrow{\text{جذر}} c' = 2c$ ایراد این استدلال کجاست؟ آن را اصلاح کنید و مقدار وتر c' را به دست آورید.	۱/۲۵
	ادامه سؤالات در صفحه دوم	

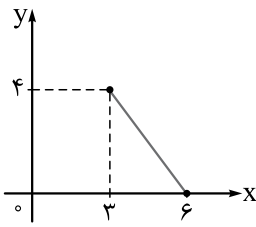
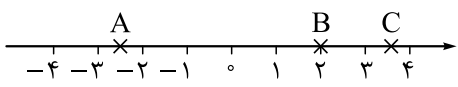
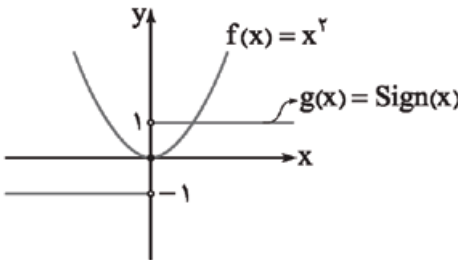
باسمه تعالی

ریاضی و آمار ۲. امتحان ۳

سؤالات امتحان شبیه‌ساز نهایی: ریاضی و آمار ۲	رشته: ادبیات و علوم انسانی	تاریخ امتحان:
نام و نام خانوادگی:	پایه: دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۱۲۰ دقیقه
منطبق بر رویکرد جدید امتحانات نهایی	مرکز ارزشیابی خیلی سبز	تعداد صفحه: ۳

ردیف	سؤالات	صفحه ۲ از ۳	نمره
------	--------	-------------	------

۶	با رسم جدول، ثابت کنید که به جای اثبات درستی گزاره « $p \Rightarrow q$ » می‌توانیم از عکس نقیض این گزاره استفاده کنیم.	۱/۵
۷	ضابطه و نمودار تابع f را کامل کنید. $f(x) = \begin{cases} 2 - x^2 & 0 \leq x < 3 \\ \dots & 3 \leq x \leq 6 \end{cases}$ 	۰/۷۵
۸	در تابع ثابت $f(x) = c$: الف) مقادیر $f(a)$ ، $f(b)$ و $f(a+b)$ را مشخص کنید. ب) اگر در این تابع، رابطه $f(a+b) = f(a) \times f(b)$ برقرار باشد، c چه مقداری را می‌تواند اختیار کند؟	۱
۹	نقطه $(2, n^2 - 3n + 4)$ روی نمودار نیمساز ربع اول و سوم قرار دارد. مقدار n را به دست آورید. ($n \in \mathbb{N}$)	۰/۷۵
۱۰	با توجه به شکل مقابل، حاصل $\frac{[A] + [B]}{2[C]}$ را به دست آورید. 	۰/۵
۱۱	نمودار توابع زیر را رسم کنید. الف) $y = - x - 3 + 2$ با انتقال $y = x $ ب) $y = x - [x]$ با دامنه $0 \leq x < 2$	۱
۱۲	اگر $f(x) = x - 4 $ و $g = \{(2, 3), (4, 8), (10, -6)\}$ و $h(x) = 3^{x-1}$ باشند، حاصل $4\left(\frac{f-g}{h}\right)(2)$ را به دست آورید.	۰/۷۵
۱۳	با فرض آن که $f = \{(-1, 2), (3, 5), (4, 9)\}$ و $g = \{(-1, 0), (2, 7), (4, 8)\}$ باشند، توابع زیر را به دست آورید. الف) $3f$ ب) g^2 ج) $3f + g^2$	۱/۲۵
۱۴	با توجه به نمودارهای f و g نمودار تابع $f \times g$ را رسم کنید. 	۰/۵
	ادامه سؤالات در صفحه سوم	

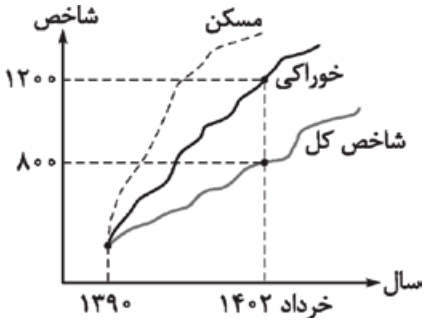

باسمه تعالی

آزمون
۲۷
ریاضی و آمار ۲. امتحان ۳

سؤالات امتحان شبیه ساز نهایی: ریاضی و آمار ۲	رشته: ادبیات و علوم انسانی	تاریخ امتحان:
نام و نام خانوادگی:	پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۱۲۰ دقیقه
منطبق بر رویکرد جدید امتحانات نهایی	مرکز ارزشیابی خیلی سبز	تعداد صفحه: ۳

ردیف	سؤالات	صفحه ۳ از ۳	نمره
------	--------	-------------	------

۱۵	طبق جدول زیر، خط فقر به کمک میانه و میانگین را به دست آورید، کدام خط فقر برای نمایش وضعیت اقتصادی این جامعه آماری، مناسب تر است؟ چرا؟	۲/۲۵																				
<table><tr><th>ردیف</th><th>درآمد ماهانه (هزار تومان)</th><th>تعداد اعضای خانوار</th><th>سهم هر عضو خانواده از درآمد</th></tr><tr><td>۱</td><td>۱۲۰۰</td><td>۴</td><td></td></tr><tr><td>۲</td><td>۶۰۰</td><td>۲</td><td></td></tr><tr><td>۳</td><td>۴۰۰</td><td>۱</td><td></td></tr><tr><td>۴</td><td>۲۵۰۰</td><td>۵</td><td></td></tr></table>			ردیف	درآمد ماهانه (هزار تومان)	تعداد اعضای خانوار	سهم هر عضو خانواده از درآمد	۱	۱۲۰۰	۴		۲	۶۰۰	۲		۳	۴۰۰	۱		۴	۲۵۰۰	۵	
ردیف	درآمد ماهانه (هزار تومان)	تعداد اعضای خانوار	سهم هر عضو خانواده از درآمد																			
۱	۱۲۰۰	۴																				
۲	۶۰۰	۲																				
۳	۴۰۰	۱																				
۴	۲۵۰۰	۵																				
۱۶	با توجه به نمودار شاخص بهای کالاها و خدمات، اگر هزینه خوراکی خانواده‌ای در سال پایه برابر ۳۰ میلیون تومان بوده باشد، همین هزینه در خرداد ۱۴۰۲ چه قدر خواهد بود؟ (سال پایه سال ۱۳۹۰ است.) 	۲																				
۱۷	برای فردی ۴۲ ساله که وزنش ۶۰۰۰۰ گرم و قدش ۲۰۰ سانتی متر است، مقدار شاخص توده بدنی (نماتوب یا BMI) را محاسبه کنید.	۱/۵																				
	«موفق باشید»	جمع نمرات																				
		۲۰																				

باسمه تعالی

۳۷
آزمون
فلسفه ۱ - امتحان ۱

رشته: ادبیات و علوم انسانی	تاریخ امتحان:	سؤالات امتحان شبیه ساز نهایی: فلسفه ۱
پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی:
مرکز ارزشیابی خیلی سبز	تعداد صفحه: ۲	منطبق بر رویکرد جدید امتحانات نهایی

ردیف	سؤالات	صفحه ۱ از ۲	نمره
------	--------	-------------	------

۱	تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد. الف) نمی توان گفت که بدون تفکر کاری از انسان ساخته نیست. ب) آغاز اندیشه فلسفی بشر را می توان مربوط به زمان و مکان خاصی دانست. ج) از نظر سقراط، از ثروت است که فضیلت و هر چه که برای فرد و جامعه سودمند است، به دست می آید. د) بسیاری از دانستنی های ریاضی و فلسفه در زمره شناخت عقلی به شمار می رود. ه) به نظر افلاطون گرچه حس اعتبار دارد، اما از درجه اهمیت کمتری نسبت به عقل برخوردار است؛ زیرا حس صرفاً جهان سایه ها را به ما نشان می دهد نه جهان برتر مثل را. و) از نظر دکارت روح است که استدلال می کند، می پذیرد یا رد می کند.	۱/۵
۲	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید. الف) مقصود ملاصدرا از همان مشغول بودن به امور عادی زندگی و تفکر در آن ها است. ب) طرفداران اصالت فرد، در سیاست معتقد به هستند که تأمین کننده آزادی های فردی است. ج) فلسفه هر کس به زندگی اوست. د) توجه ویژه به شناخت، سبب شد که شاخه معرفت شناسی فلسفه رشد بیشتری کند. ه) یکی از مؤسسان پوزیتیویسم که این اصطلاح را برای اولین بار استفاده کرد، است. و) به عقیده سهروردی، آن جا که نور وجود به پایین ترین حد خود می رسد، عالم قرار می گیرد.	۱/۵
۳	گزینه مناسب را انتخاب کنید. الف) کدام سؤال به حوزه معرفت شناسی مربوط می شود؟ ۱) هستی یک وجود بی انتهاست و حد و مرزی ندارد. ۲) قانون علیت در سراسر عالم جاری و ساری است. ۳) درک واقعیت های هستی امکان پذیر است. ۴) زندگی را با امید به آینده بنا کن؛ زیرا جهان طراحی دقیقی دارد. ب) منظور اصلی افلاطون از ارائه «تمثیل غار» بیان کدام مطلب است؟ ۱) فلسفه درصدد تبیین نارسایی ادراکات حسی است. ۲) فلسفه در تلاش است تا ناپایداری موجودات طبیعی را آشکار سازد. ۳) فلسفه می خواهد نهایت بی اعتباری ادراکات حسی را نشان دهد. ۴) فلسفه می تواند انسان را به سوی آزادی حقیقی هدایت کند. ج) از دیدگاه داروینیست ها چه چیزی انسان را وادار به ابداع اصول اخلاقی و رعایت آن ها کرده است؟ ۱) فضیلت گرایی اخلاقی ۲) ویژگی های متمایز روحی ۳) تمایلات فطری ۴) زیست اجتماعی د) کدام نظریه مورد پذیرش حکمت متعالیه نیست؟ ۱) ظرفیت های بالقوه در وجود انسان هست و بالفعل شدن هر کدام از آن ها، به گزینش و شیوه زندگی انسان مربوط است. ۲) انسان ظرفیت و استعداد بی نهایت دارد و این استعداد، ضرورتاً می تواند وی را به کمالات برساند. ۳) انسان باید مسیر تکاملی به سوی خدا را انتخاب نماید و با ایمان و عمل این مسیر را طی کند. ۴) در ابتدای زندگی معلوم نیست هر انسانی چه هویتی خواهد داشت.	۱
	ادامه سؤالات در صفحه دوم	

باسمه تعالی

فلسفه | امتحان ۱

رشته: ادبیات و علوم انسانی	تاریخ امتحان:
نام و نام خانوادگی:	پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه
منطبق بر رویکرد جدید امتحانات نهایی	مرکز ارزشیابی خیلی سبز
	تعداد صفحه: ۲

ردیف	سؤالات	صفحه ۲ از ۲	نمره
------	--------	-------------	------

۴	نوع شناخت و معرفت را در جدول، مقابل هر گزاره بنویسید.	۱
	معرفتی بی‌واسطه است.	الف) ؟
	صرفاً با تفکر و چینش استدلال به حقایق برسد.	ب) ؟
	بر چند قاعده عقلی استوار است.	ج) ؟
	ویژه پیامبران است.	د) ؟
۵	هر یک از مطالب مرتبط با ستون سمت راست را از ستون سمت چپ انتخاب کرده و در مقابل آن بنویسید. (یک مورد در سمت چپ اضافی است.)	۱
	الف) همه چیز در جهان در حال تغییر و دگرگونی است و هیچ چیز ثابتی وجود ندارد. (۱) فیثاغورس ب) پایه‌گذار ریاضی و هندسه که ریاضیات را به گونه‌ای خاص با فلسفه و عرفان در هم آمیخت. (۲) پارمنیدس ج) نخستین بار به مفهوم «بودن» و «شدن» که از مفاهیم اصلی فلسفه هستند، توجه دقیقی کرد. (۳) تالس د) ماده اولیه همه چیز آب است. (۴) هراکلیتوس (۵) دموکریتوس	

به سؤال‌های زیر پاسخ کوتاه بدهید:

۶	به عقیده پارمنیدس برای رسیدن به یک واقعیت بدون تغییر، جاودان و فناپذیر باید از چه ابزاری استفاده کرد؟	۰/۲۵
۷	به بیان سقراط، راز پیام سروش معبد دلفی چه بود؟	۰/۵
۸	مقصود از شکاکیت مطلق چیست؟	۰/۵
۹	یکی از نشانه‌های ارزش و اعتبار شناخت حسی را بنویسید.	۰/۵
۱۰	نام دو تن از فیلسوفان معاصر غرب که به شهود عرفانی و تجربه دینی معتقدند و به بُعد معنوی انسان اهمیت می‌دهند را بنویسید.	۰/۵
۱۱	مقصود اصلی ارسطو از «ناطق» بودن انسان چیست؟	۰/۵
۱۲	به نظر شیخ شهاب‌الدین سهروردی خداوند یا «نورالانوار» چه ویژگی‌هایی دارد؟	۰/۵

به سؤال‌های زیر پاسخ کامل بدهید:

۱۳	چرا سقراط مایل نبود او را سوفیست بنامند و او خود را چه نامید؟	۱
۱۴	میان فلسفه‌های مضاف و علوم مختلف چه ارتباطی وجود دارد؟ توضیح دهید.	۱
۱۵	اندیشیدن فیلسوفانه تأمل در چه اموری است و چه نتایجی دارد؟	۱
۱۶	از نظر ملتوس، اتهامات سقراط چه بود؟	۰/۵
۱۷	دانش بشر به دو صورت پیشرفت می‌کند و کامل‌تر می‌شود؛ آن دو روش را بیان کنید.	۰/۵
۱۸	دیدگاه هراکلیتوس در مورد شناخت را بنویسید.	۱
۱۹	دیدگاه معرفت‌شناسی پراگماتیسم را در خصوص واقعیت اشیا و ملاک درستی یک عمل، با ذکر مثال بیان کنید.	۱/۲۵
۲۰	کانت چگونه توانست به اثبات حقانیت نفس انسان بپردازد؟	۱
۲۱	با توجه به دیدگاه حکمت متعالیه، رابطه روح و بدن را شرح دهید.	۱
۲۲	عامل سعادت و نیک‌بختی انسان نزد ارسطو چیست؟ توضیح دهید.	۱
۲۳	بنا بر دیدگاه توماس هابز، چرا انسان قواعد اخلاقی را ابداع می‌کند و آیا اموری مانند صداقت و عدالت ارزش حقیقی دارند؟ چرا؟	۱/۵
	جمع نمرات	۲۰
	«موفق باشید»	

۲ پاسخ تشریحی

۲۸ خداوند به کسانی که در الهی بودن قرآن کریم شک دارند، پیشنهاد کرده است تا کتابی همانند آن را بیاورند و برای این که عجز و ناتوانی آن‌ها را نشان دهد، این پیشنهاد را به ده سوره کاهش داده است (۵/۵) و برای اثبات نهایت عجز و ناتوانی آنان، پیشنهاد آوردن حتی یک سوره مانند سوره‌های قرآن را هم به آن‌ها داده است. (۵/۵)

۲۹ نیاز جامعه به حکومت و تعلیم و تبیین دین، پس از رحلت رسول خدا ﷺ نه تنها از بین نرفت بلکه افزایش هم یافت (۵/۵)، به این دلیل که گسترش اسلام در نقاط دیگر و نیز ظهور مکاتب و فرقه‌های مختلف باعث پیدایش مسائل و مشکلات جدید اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی گردید و نیاز به امام و رهبری که در میان انبوه افکار و عقاید، حقیقت را به مردم نشان دهد و جامعه را آن‌گونه که پیامبر اداره می‌کرد، اداره نماید، افزون‌تر شد. (۵/۵)

۳۰ او در پناه اسلام است تا کلام خدا را بشنود، اگر اسلام را پذیرفت، او هم برادر دینی شماس است (۵/۵) و اگر قبول نکرد، او را به جایی که احساس امنیت می‌کند، برسانید و پس از آن از خدا برای غلبه بر او یاری بجوید. (۵/۵)

۳۱ ۱- تلاش برای اجرای احکام و دستورات الهی در جامعه (۵/۲۵) ۲- حفظ استقلال کشور و جلوگیری از نفوذ بیگانگان (۵/۲۵) ۳- تصمیم‌گیری براساس مشورت (۵/۲۵) ۴- ساده‌زیستی (۵/۲۵)

۳۲ در حالی که حاکمان زمان به افراد فاقد صلاحیت میدان می‌دادند تا قرآن را مطابق با اندیشه‌های باطل خود تفسیر کنند (۵/۵)، امامان بزرگوار در هر فرصتی که به دست می‌آوردند، معارف این کتاب آسمانی را بیان می‌کردند رهنمود آن را آشکار می‌ساختند. در نتیجه این اقدام، مشتاقان معارف قرآنی توانستند از این کتاب الهی بهره ببرند. (۵/۵)

۳۳ در دوره غیبت، نه امکان حکومت و ولایت ظاهری آن امام است و نه امکان تشکیل جلسات درس و تعلیم معارف و احکام دین توسط ایشان؛ برای همین، این بهره‌مندی، منحصر به ولایت معنوی می‌شود که نیازمند به ظاهر بودن بین مردم نیست (۵/۵). ایشان به اذن خداوند از احوال انسان‌ها آگاه است، افراد مستعد و به‌ویژه شیعیان و محبان خویش را از کمک‌ها و امدادهای معنوی خویش برخوردار می‌سازد. (۵/۵)

۳۴ دو دعوت: دعوت عقل و وجدان یا همان «نفس لواءه» که از ما می‌خواهد در حد نیاز به تمایلات فروتر پاسخ دهیم و فرصتی فراهم کنیم که تمایلات معنوی و الهی در ما پرورش پیدا کند و آن زیبایی‌ها و وجودمان را فرابگیرد (۵/۵)، دعوت دیگر، دعوت هوی و هوس یا همان «نفس اماره» است که از ما می‌خواهد فقط به تمایلات بُعد حیوانی سرگرم و مشغول باشیم و از تمایلات عالی و برتر غافل بمانیم. (۵/۵)

۳۵ (۱) باتقوا باشد. (۵/۲۵) (۲) عادل باشد. (۵/۲۵) (۳) زمان شناس باشد و بتواند احکام دین را متناسب با نیازهای روز به دست آورد. (۵/۲۵) (۴) اَعْلَم باشد؛ یعنی از میان فقها از همه عالم‌تر باشد. (۵/۲۵)

آزمون ۲ دین و زندگی ۲ | امتحان ۲

الف) تدبر در آیات قرآن و حدیث

۱ ولتکم (۵/۲۵) - آیه ولایت (۵/۲۵)

۲ ضرورت حفظ استقلال جامعه اسلامی (قاعده نفی سبیل) (۵/۵)

۳ درباره مستضعفان در زمین (۵/۵) ﴿الَّذِينَ اسْتَضَعُوا فِي الْأَرْضِ﴾

۴ پاداشی نیک و چیزی فزون‌تر است (۵/۲۵) و بر چهره آنان غبار خواری و ذلت نمی‌نشیند (۵/۲۵)

۵ رشد تدریجی سطح فکر مردم (۵/۲۵) از علل آمدن پیامبران متعدد (۵/۲۵)

ب) صحیح و غلط

۶ غلط (۵/۲۵) (فقط به صورت ولایت معنوی است نه ظاهری)

آزمون ۱ دین و زندگی ۲ | امتحان ۱

الف) تدبر در آیات قرآن و حدیث

۱ الزحس (۵/۲۵) - عصمت اهل بیت (۵/۲۵)

۲ شناخت هدف زندگی (۵/۵)

۳ الف) خطر بازگشت به فرهنگ دوران جاهلیت (۵/۲۵) ب) خیر، این خطر در هر زمانی می‌تواند رخ دهد. (۵/۲۵)

۴ انس با همسر (۵/۲۵) ۲) رشد اخلاقی و معنوی (۵/۲۵)

۵ علاقه و محبت به یک شخص یا چیزی، چشم و گوش را می‌بندد و عقل را به حاشیه می‌راند. (۵/۵)

ب) صحیح / غلط

۶ غلط (۵/۲۵) (انتظار برای سرنگونی ظالمان آینده سبز است.)

۷ غلط (۵/۲۵) (کتاب نهج البلاغه شامل بخشی (نه همه) از سفراتی‌ها، نامه‌ها و پند و اندرزهای امام علی (ع) است.)

۸ صحیح (۵/۲۵) **۹** صحیح (۵/۲۵)

ج) جای خالی

۱۰ خداوند (۵/۵) **۱۱** هادی (ع) (۵/۵)

۱۲ ولایت (۵/۲۵) - محبت (۵/۲۵) **۱۳** خانواده (۵/۵)

د) کشف ارتباط

۱۴ ه (۵/۲۵) (استمرار و پیوستگی در دعوت)

۱۵ ج (۵/۲۵) (پویایی و روزآمد بودن دین اسلام)

۱۶ الف (۵/۲۵) (ویژگی‌های فطری مشترک)

۱۷ ب (۵/۲۵) (تریف تعلیمات پیشین)

ه) پاسخ کوتاه

۱۸ آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی (۵/۵)

۱۹ عمر خود را از دست داده است. (۵/۵)

۲۰ تبدیل حکومت عدل نبوی به سلطنت (۵/۵)

۲۱ قاعده نفی سبیل (۵/۵)

۲۲ نشناختن امام زمان خود (۵/۵) (به مرگ جاهلی مردن نتیجه نشناختن امام زمان خود است.)

۲۳ زیرا زبان آن تا قیامت دامنگیر آنان خواهد شد (۵/۲۵) و در نسل‌های آنان تأثیر بدی خواهد گذاشت. (۵/۲۵)

و) تعریف اصطلاحات

۲۴ دانشمندان اسلامی و راویان حدیث، سخنان رسول خدا ﷺ و ائمه اطهار (ع) را در مجموعه‌هایی گرد آوردند که مهم‌ترین آن‌ها عبارت‌اند از: «کافی» از کلینی، «من لا یضره الفقیه» از شیخ صدوق، «تهذیب» و «استبصار» از شیخ طوسی. به این چهار کتاب، «کتب اربعه» می‌گویند. (۱)

۲۵ تفقه، به معنای تلاش برای کسب معرفت عمیق است (۵/۵)، افرادی که به معرفت عمیق در دین می‌رسند و می‌توانند قوانین و احکام اسلام را از قرآن و روایات به دست آورند، «فقیه» نامیده می‌شوند. (۵/۵)

ز) انتخاب گزینه مناسب

۲۶ گزینه «الف» (۵/۲۵) (امام رضا (ع) در انتهای حدیث سلسله الذهب می‌فرماید: «بشروطها و ائامه شروطها» یعنی توفید تنها یک لفظ و شعار نیست، بلکه باید در زندگی اجتماعی ظاهر شود و تجلی توفید در زندگی اجتماعی با ولایت امام که همان ولایت خداست، میسر می‌شود.)

۲۷ گزینه «ب» (۵/۲۵) (پیامبر ﷺ می‌فرماید: «هال کسی که از امام خود دور افتاده و به او دسترسی ندارد، سفت‌تر از هال یتیمی است که پدر را از دست داده است؛ زیرا یتیم شفقی، در مسائل زندگی، حکم و نظر امام را نمی‌داند.»)

- ۱۷ الف) کودکانه [اسم + انه]: صفت بیانی نسبی (۰/۲۵) / ب) «من» (۰/۲۵)
جمله پیرو ← که به حد فهم ناچیز کودکانه من برسد.
متمم مضاف‌الیه صفت بیانی مضاف‌الیه نسبی مطلق
- ۱۸ تعداد وابسته‌های پسین: ۱۰ (۰/۲۵)
- ۱۹ گزینه «الف» (۰/۲۵)
(۱) یکشنبه (۲) غروب (۳) آفتاب (۴) عمر (۵) مولانا (۶) آخرت (۷) قونیه (۸) پیکر (۹) مولانا (۱۰) او
- ۲۰ بی تو حتی مهربانی حالتی از کینه دارد. (۰/۲۵)
- ۲۱ جغد بر ویرانه می‌خواند به انکار تو اما خاک این ویرانه‌ها بویی از آن گنجینه دارد (۰/۲۵)
گزینه «پ»: کان چهره شمعش تابانم آرزوست (۰/۲۵)
عاقبت از خامی خود سوخته (۰/۲۵)
الف) رسول پرویزی (۰/۲۵) ب) یوهان ولفگانگ گوته (۰/۲۵)
«هم‌صدا با حلق اسماعیل» اثر «سید حسن حسینی» است. (۰/۲۵)
گزینه «الف»: چهارپاره یا دوبیتی‌های پیوسته قالب شعری دوره مشروطه است. (۰/۲۵)
گزینه «ب»: متناقض‌نما ندارد. (۰/۲۵)
الف) وجود حاضر غایب: متناقض‌نما/ پ) یاد تو آرامشی است طوفانی: متناقض‌نما
الف) حسن تعلیل ندارد. (۰/۲۵) / واج‌آرایی: تکرار صامت «د»/ استعاره: دیو استعاره از شیطان
ب) جناس ندارد. (۰/۲۵) / حس‌آمیزی: ترانه‌های شیرین و بهانه‌های زرّین/ استعاره: مه استعاره از معشوق
گزینه «ب»: ایهام (۰/۲۵) دیده‌ها (۱) دیده‌شده‌ها (۲) چشم‌ها
در گزینه «الف» دکتر شفیعی کدکنی، «رو سر بنه به بالین، تنها مرا رها کن» را از مولوی تضمین کرده است. (۰/۲۵)
الف) «آفتاب و ستاره‌ها» مفعول هستند و آرایه مجاز یا استعاره را خلق کرده‌اند. (۰/۲۵)
ب) راه و چاه: جناس ناقص/ راه و چاه: تضاد (۰/۲۵)
پ) شاهد آرزو: اضافه تشبیهی (۰/۲۵) / آرزو رخ نمود: تشخیص و استعاره/ تکرار صامت «د»: واج‌آرایی/ مصراع اول کنایه از پیروزشدن و به آرزو نرسیدن
الف) جوی‌ها استعاره از اشک فراوان (۰/۲۵)
ب) بند بلا: اضافه تشبیهی (بلا: مشبه/ بند: مشبه‌به) (۰/۵)
ژنده‌فیل استعاره از عمرو بن عبدود (۰/۲۵)
با گزینه «الف» ارتباط مفهومی دارد. (۰/۲۵)
مفهوم: مرّوت و جوانمردی نیست که تنها رها باشم و یارانم در بند و اسارت باشند.
بیت «ب» به خلقت و آفرینش انسان اشاره دارد که عشق را همچون خنجر بزرگ بر رگ روح زدند و دل و وجود انسان آفریده شد. (۰/۲۵)
الف) آه‌نین کوه ← عمرو بن عبدود (۰/۲۵)
ب) بازوی دین ← حضرت علی (ع) (۰/۲۵)
پ) حلقه در گوش نهادن ← متوسل شدن به خدا (۰/۲۵)
ت) مه خوب خوش‌لقا ← معشوق (شمس تبریزی) (۰/۲۵)
ث) نیل اندر میان بودن ← موانع و مشکلات در مقابل بودن (۰/۲۵)
ج) به تگ ایستاد ← شروع به دویدن کرد (۰/۲۵)

فارسی ۲ | امتحان ۳

آزمون ۷

- ۱ گزینه «ت»: غو: فریاد، بانگ و خروش، غریو [معنای «شادی» ندارد]. (۰/۲۵)
- ۲ الف) یکایک: ناگهان (۰/۲۵)
ب) باره: اسب (۰/۲۵)
- ۳ گزینه «الف»: تعلیمی: عصای سبکی که به دست گیرند. (۰/۲۵)
- ۴ بخاست ← بخواست (۰/۲۵)
[خاستن: بلندشدن، برخاستن/ خواستن: طلب کردن، خواستارشدن]
گزینه «ت» (۰/۲۵): غلط‌های املایی گزینه‌ها به ترتیب:
الف) اضطرابی ← اضطرابی/ عیان ← اعیان [۲ غلط]
ب) بی‌ازن ← بی‌اذن/ خاست ← خواست [۲ غلط]
پ) ازرائیل ← عزرائیل/ غبضه ← قبضه/ طاعف ← طائف [۳ غلط]
ت) خورد و بزرگ ← خرد و بزرگ/ تشیع ← تشیع/ مرسیه ← مرثیه/ افغان ← افغان [۴ غلط]
- ۶ گزینه‌های «الف» و «ب» املای نادرست دارند. (۰/۲۵)
الف) آغوز: اولین شیری که یک ماده به نوزادش می‌دهد. (۰/۲۵)
ب) خوالیگر: آشپز (۰/۲۵) / پ) امتناع: خودداری (املای آن درست است).
- ۷ موونت ← معونت
معونت: یاری و کمک (۰/۲۵)
- ۸ الف) «مهملی» (۰/۲۵) / ب) «یغورم» (۰/۲۵)
- ۹ گزینه «پ»: شغالی به چنگ: قید (۰/۲۵)
الف) «یک‌سر»: ب) این: نهاد
- ۱۰ گزینه «الف» (۰/۲۵): نمی‌خواهم: مضارع اخباری/ شوی (بشوی): مضارع التزامی/ می‌گوید: مضارع اخباری/ است: مضارع اخباری
- ۱۱ شش گروه اسمی وجود دارد. (۰/۲۵) [کسی/ بدی/ دشمن میهن/ یزدان/ بدتر/ اهریمن]
- ۱۲ گزینه «ت» (۰/۲۵)
الف) مرا اوج عزت ← اوج عزت من
مضاف‌الیه
ب) گوهرم ← گوهر من
مضاف‌الیه
پ) تن بی‌سرش را از پای درآورده.
مضاف‌الیه
- ت) بیش مرنجانم ← بیش من را مرنجان
مفعول
- ۱۳ الف) طرفداران زیاد (۰/۲۵)
مفعول (هسته) صفت (وابسته)
- ب) سیر و گیاه: (۰/۲۵) «تضمن»: زیرا «سیر» نوعی گیاه است و زیرمجموعه آن است.
- ۱۴ الف) «برومند» معطوف به صفت است و نقش صفت دارد. (۰/۲۵) [چندین درخت نامور و برومند/ ب) چه حکمت: نهاد (۰/۲۵)]
- ۱۵ الف) اولین نقش تبعی، «بدل» است. (۰/۲۵)
[در ذهن عباس میرزا، این شاهزاده دلیر بدل
ب) یاران عزیز = ای یاران عزیز: منادا (۰/۲۵)
پ) مسند (۰/۲۵) [آخرین قید: بسیار/ واژه پس از آن: مهم]
- ۱۶ ترکیب‌های اضافی متن: «۸ مورد» (۰/۲۵)
پرتو آفتاب - روی امواج - امواج دریا - قایق ماهیگیری - هلهله مرغان - آوای مرغان - به دست آوردن غذا - غذای خود

۱۷ الف) ساعت ۱۰ بین ساعت‌های ۹ و ۱۱ در نمودار قرار دارد. لذا از نقاط $A(9, 350)$ و $B(11, 750)$ استفاده کرده تا شیب و معادله خط را به دست آوریم:

$$(A \begin{vmatrix} 9 \\ 350 \end{vmatrix}, B \begin{vmatrix} 11 \\ 750 \end{vmatrix}) \Rightarrow m = \frac{y_B - y_A}{x_B - x_A} = \frac{750 - 350}{11 - 9} = \frac{400}{2} = 200 \quad (0/5)$$

$$y - y_A = m(x - x_A) \Rightarrow y - 350 = 200(x - 9) \quad (0/5)$$

به جای x عدد ۱۰ را می‌گذاریم: $y - 350 = 200 \times 1 \Rightarrow y = 200 + 350 \Rightarrow y = 550 \quad (0/25)$

ب) مقدار تخمین زده شده - مقدار واقعی = خطای درون‌یابی
 $= |450 - 550| = |-100| = 100 \quad (0/5)$

ریاضی و آمار ۲ | امتحان ۳

آزمون ۲۷

۱ الف) درست (۰/۲۵) اگر به n اعداد طبیعی ۱، ۲، ۳، ... را بدهیم، به ترتیب به جواب‌های ۱، ۱، -۱، ۱ و ... فواید رسید.

ب) نادرست (۰/۲۵) تعداد ردیف‌های یک جدول ارزش‌گذاری با n گزاره برابر با 2^n است. حالا اگر یک گزاره اضافه شود، تعداد ردیف‌ها 2^{n+1} فواید شد.

$$2^{n+1} = 256 \Rightarrow 2^{n+1} = 2^8 \Rightarrow n+1 = 8 \Rightarrow n = 7$$

ج) درست (۰/۲۵) در یک ساعت یک لیوان، در دو ساعت دو لیوان و ... آب چکه می‌کند؛ پس ورودی با خروجی برابر است و تابع همانی داریم.

د) نادرست (۰/۲۵) فقط در جمع و تفریق می‌توانیم عدد صفر را از داخل جزء صفر خارج کنیم. مثلاً: $[x+3] = [x] + 3$ ، $[x-2] = [x] - 2$

۲ الف) $p \vee q \sim p \vee q$ (۰/۲۵) این هم‌ارزی، دموگرن نام دارد و شکل دیگر آن به صورت $p \vee q \sim (p \wedge q) \sim p \wedge q$ می‌باشد.

ب) پلکانی (۰/۲۵) چون یک تابع چندضابطه‌ای داریم که شامل متغیر x نیست.

ج) -1 (۰/۲۵) هر عدد حقیقی که باشد، حاصل $(-1 - k^2)$ عددی منفی می‌شود، لذا حاصل $\text{Sign}(-1 - k^2)$ برابر (-1) است.

د) $1/25$ (۰/۲۵) این سؤال از متن کتاب درسی صفحه ۵۷ طرح شده است.

۳ الف) گزینه «۴» (۰/۵) تمام گزینه‌های (۱)، (۲) و (۳) در مورد $p \Leftrightarrow q$ درست هستند. اصلاح شده گزینه (۴) به صورت $(p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)$ می‌باشد.

ب) گزینه «۱» (۰/۵) گزاره شرطی را به فعلی تبدیل می‌کنیم: $(p \Rightarrow q) \equiv (\sim p \vee q)$ دو گزاره $(p \wedge q)$ و $(\sim p \vee q)$ نقیض هم هستند؛ پس ترکیب فعلی آن‌ها درست می‌شود. البته به کمک رسم جدول هم می‌توانیم به جواب برسیم.

ج) گزینه «۴» (۰/۵) در مغالطه، روش به کار رفته، همیشه نادرست است.

د) گزینه «۱» (۰/۵)

$f(\frac{-1}{4}) = -\frac{1}{4} - [\frac{-1}{4}] = \frac{-1}{4} - (-1) = \frac{-1}{4} + 1 = \frac{3}{4}$

۴ با فرض آن که p درست و q نادرست باشد، داریم:

$[(p \Leftrightarrow \sim q) \Rightarrow \sim r] \equiv [(T \Leftrightarrow T) \Rightarrow \sim r] \equiv (T \Rightarrow \sim r) \equiv \sim r$ (۰/۲۵)

توجه کنید که اگر r درست باشد، $(T \Rightarrow \sim r)$ نادرست می‌شود و اگر r نادرست باشد، $(T \Rightarrow \sim r)$ درست خواهد بود؛ پس ارزش گزاره $(T \Rightarrow \sim r)$ بستگی به $(\sim r)$ دارد.

۵ رابطه فیثاغورس در مثلث جدید را دوباره می‌نویسیم:

$c'^2 = (ra)^2 + b^2 \Rightarrow c'^2 = ra^2 + b^2 \xrightarrow{\text{جذر}} c' = \sqrt{ra^2 + b^2}$ (۰/۷۵)

در متن سؤال، به اشتباه از عدد یک فاکتور گرفته شده (۰/۵) در صورتی که b^2 ضریب ۴ ندارد؛ پس نمی‌توان گفت وتر ۲ برابر شده است.

ب) دامنه: $D_{f-g} = D_f \cap D_g = \{1, 3\}$ (۰/۲۵)

تابع: $f - g = \{(1, 1-0), (3, 4-(-7))\} = \{(1, 1), (3, 11)\}$ (۰/۲۵)

۱۲ $f(x) = 3x - 1 \Rightarrow D_f = \mathbb{R}$

$g = \{(1, 0), (-1, 3), (3, 7)\} \Rightarrow D_g = \{-1, 1, 3\}$

$D_{f-g} = D_f \cap D_g = \mathbb{R} \cap \{-1, 1, 3\} = \{-1, 1, 3\}$ (الف) (۰/۵)

ب) $((2f)(-3g))(1) = (2f(1)) \times (-3g(1))$

$= (2(3(1)-1)) \times (-3(0)) = 4 \times 0 = 0$ (۰/۵)

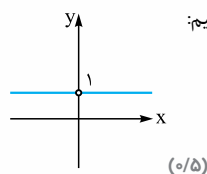
۱۳ $f(x) = |x| \Rightarrow D_f = \mathbb{R}$

$g(x) = |x| \Rightarrow D_g = \mathbb{R}$

نامنه: $D_{\frac{f}{g}} = D_f \cap D_g - \{x | g = 0\} = \mathbb{R} - \{x | x = 0\} = \mathbb{R} - \{0\}$ (۰/۲۵)

ضابطه: $y = \frac{f}{g} = \frac{|x|}{|x|} = 1$ (۰/۲۵)

پس خط افقی $y = 1$ را با دامنه $\mathbb{R} - \{0\}$ رسم می‌کنیم:

۱۴ $1, 8, 6, 1, 2, 2, 1, 1, 6, 8, 9 \Rightarrow \bar{x} = \frac{\text{مجموع}}{\text{تعداد}} = \frac{45}{11} \approx 4/09$ (۰/۲۵)

$\frac{\bar{x}}{2} = \frac{4/09}{2} \approx 2/04$ (۰/۵) خط فقر به کمک میانگین پس ۶ نفر زیر خط فقر قرار دارند. (۰/۲۵) (افراد با درآمدهای ۱، ۱، ۱، ۱، ۲، ۲، ۱، ۱، ۶، ۸، ۹)

۱۵ جمعیت شاغل + جمعیت بیکار = جمعیت فعال
 $= 200 + 1200 = 1400$ (۰/۲۵)

$\frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100 = \frac{200}{1400} \times 100 = \frac{1}{7} \times 100 = 14/28$ (۰/۲۵)

ب) می‌خواهیم نرخ بیکاری به ۵ درصد برسد، تعداد شغل‌های ایجاد شده را x در نظر می‌گیریم. پس تعداد جدید بیکاران $(200 - x)$ خواهد شد:

$\frac{\text{جمعیت جدید بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100 = 5$

$\frac{200 - x}{1400 + x} \times 100 = 5 \Rightarrow \frac{200 - x}{14} = \frac{5}{100} \Rightarrow 200 - x = \frac{5 \times 14}{100} \Rightarrow 200 - x = 0/7 \Rightarrow x = 199/3$ (۰/۲۵)

پس حداقل باید ۱۳۰ شغل ایجاد شود (۰/۲۵) تا نرخ بیکاری ۵ درصد باشد.

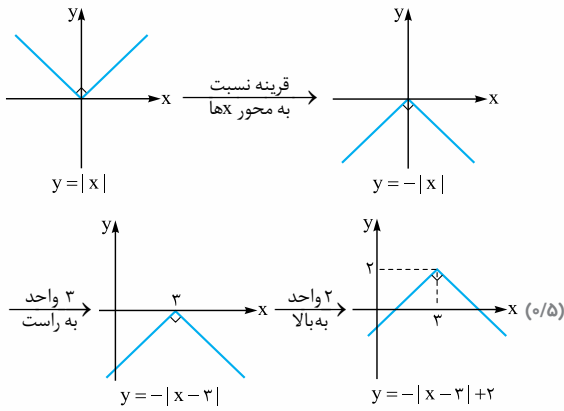
۱۶ هزینه گوشت در سال مورد نظر: $1500 \times 200 = 300000$

هزینه نان در سال مورد نظر: $7000 \times 80 = 560000$

شاخص بهای نان و گوشت: $\frac{(1500 \times 200) + (7000 \times 80)}{(1000 \times 200) + (5000 \times 80)} \times 100 = \frac{860000}{800000} \times 100 = 107/5$ (۰/۵)

برای سادگی در محاسبات، می‌توانیم تعداد مساوی صفر را از تمام پرانتزها حذف کنیم. الان از تمام پرانتزها ۴ صفر را حذف می‌کنیم:

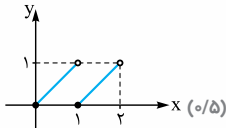
شاخص بهای نان و گوشت: $\frac{(15 \times 2) + (7 \times 80)}{(1 \times 20) + (5 \times 80)} \times 100 = \frac{590}{42} \times 100 = 140/5$ (۰/۵)

$$y = x - [x]; 0 \leq x < 2$$

$$0 \leq x < 1 \Rightarrow [x] = 0 \Rightarrow y = x - 0 = x \quad \begin{array}{c|c} x & 0 \\ \hline y & 1 \end{array}$$

$$1 \leq x < 2 \Rightarrow [x] = 1 \Rightarrow y = x - 1 \quad \begin{array}{c|c} x & 1 \\ \hline y & 2 \end{array}$$

(ب)

$$f\left(\frac{f-g}{h}\right)(2) = 4 \times \frac{f(2)-g(2)}{h(2)} = 4 \times \frac{|2-4|-3}{2^2-1} = 4 \times \frac{-1}{3} = \frac{-4}{3}$$

الف) برای ساختن تابع $3f$ فقط کافی است عضوهای دوم زوج مرتبهای f

$$3f = \{(-1, 2 \times 3), (3, 5 \times 3), (4, 9 \times 3)\} \quad \text{را در عدد 3 ضرب کنیم:}$$

$$= \{(-1, 6), (3, 15), (4, 27)\} \quad (0/25)$$

ب) برای ساختن تابع g^2 باید عضوهای دوم زوج مرتبهای g را به توان 2 برسانیم:

$$g^2 = \{(-1, 0^2), (2, 2^2), (4, 4^2)\} = \{(-1, 0), (2, 4), (4, 16)\} \quad (0/5)$$

ج) حالا توابع $3f$ و g^2 را که در قسمت‌های قبلی به دست آوردیم، با هم جمع

می‌کنیم. اشتراک دامنه آن‌ها $\{-1, 4\}$ است، لذا خواهیم نوشت:

$$3f + g^2 = \{(-1, 6+0), (4, 27+16)\} = \{(-1, 6), (4, 43)\} \quad (0/25)$$

تابع ساین (علامت) سه ضابطه‌ای است:

$$g(x) = \text{Sign}(x) = \begin{cases} 1 & x > 0 \\ 0 & x = 0 \\ -1 & x < 0 \end{cases}$$

ولی تابع f تک‌ضابطه‌ای می‌باشد:

لذا برای ساختن $f \times g$ می‌توانیم x^2 را در تک‌ضابطه‌های g ضرب کنیم:

$$f \times g = \begin{cases} x^2 \times 1 & x > 0 \\ x^2 \times 0 & x = 0 \\ x^2 \times (-1) & x < 0 \end{cases}$$

$$\Rightarrow f \times g = \begin{cases} x^2 & x > 0 \Rightarrow \begin{array}{c|c} x & 1 \\ \hline y & 2 \end{array} \\ 0 & x = 0 \Rightarrow A \begin{array}{c} 0 \\ \hline 0 \end{array} \\ -x^2 & x < 0 \Rightarrow \begin{array}{c|c} x & -1 \\ \hline y & -1 \end{array} \end{cases}$$

۶ عکس نقیض گزاره $p \Rightarrow q$ به صورت $p \Rightarrow \sim q$ می‌باشد.

p	q	$\sim p$	$\sim q$	$p \Rightarrow q$	$\sim q \Rightarrow \sim p$
T	T	F	F	T	T
T	F	F	T	F	F
F	T	T	F	T	T
F	F	T	T	T	T

این دو ستون، با هم برابر شدند؛ پس: $(p \Rightarrow q) \equiv (\sim q \Rightarrow \sim p)$

۷ ابتدا با توجه به شکل، ضابطه خط (یا دقیق بگوییم پاره خط) را به دست می‌آوریم:

$$\left(A \begin{array}{c} 3 \\ 4 \end{array}, B \begin{array}{c} 6 \\ 0 \end{array}\right) \Rightarrow m = \frac{y_B - y_A}{x_B - x_A} = \frac{0 - 4}{6 - 3} = \frac{-4}{3} \quad (0/25)$$

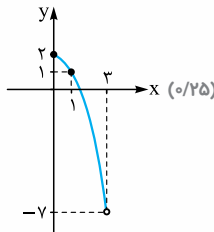
$$y - y_A = m(x - x_A) \Rightarrow y - 4 = \frac{-4}{3}(x - 3)$$

$$\Rightarrow y = \frac{-4}{3}x + 4 + 4 \Rightarrow y = \frac{-4}{3}x + 8 \quad (0/25)$$

حالا نمودار ضابطه بالایی f را رسم می‌کنیم، چون سهمی داریم، به x سه نقطه دلخواه

از دامنه را می‌دهیم:

$$y = 2 - x^2, 0 \leq x < 3 \xrightarrow[\text{نقطه یابی}]{\text{جدول}} \begin{array}{c|c} x & 0 \quad 1 \quad 2 \\ \hline y & 2 \quad 1 \quad -2 \end{array}$$

حالا نمودار مربوط به این ضابطه را رسم می‌کنیم:

۸ الف) تابع f ثابت است؛ پس ورودی هر چه باشد، خروجی برابر c است:

$$f(a) = c, f(b) = c, f(a+b) = c \quad (0/25)$$

$$f(a+b) = f(a) \times f(b) \Rightarrow \frac{c}{c} = \frac{c}{c} \Rightarrow c = c^2 \quad (0/25)$$

$$\Rightarrow c - c^2 = 0 \xrightarrow[\text{می‌گیریم.}]{\text{از c فاکتور}} c(1-c) = 0 \Rightarrow \begin{cases} c = 0 \\ c = 1 \end{cases} \quad (0/5)$$

۹ منظور از نیمساز ربع اول و سوم، تابع همانی $y = x$ است؛ پس طول و

عرض نقطه داده شده را در این ضابطه قرار می‌دهیم:

$$n^2 - 3n + 4 = 2 \Rightarrow n^2 - 3n + 2 = 0$$

$$\xrightarrow[\text{جمله مشترک}]{\text{تجزیه با اتحاد}} (n-2)(n-1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} n-2=0 \Rightarrow n=2 \checkmark \\ n-1=0 \Rightarrow n=1 \checkmark \end{cases} \quad (0/5)$$

البته معادله $n^2 - 3n + 2 = 0$ را به کمک روش دلتا هم می‌توانید حل کنید.

۱۰ با توجه به محور x ها خواهیم داشت:

$$\left. \begin{array}{l} -3 < A < -2 \Rightarrow [A] = -3 \\ B = 2 \Rightarrow [B] = 2 \\ 3 < C < 4 \Rightarrow [C] = 3 \end{array} \right\} \Rightarrow \frac{[A] + [B]}{2[C]} = \frac{-3 + 2}{2(3)} = \frac{-1}{6} \quad (0/5)$$

۱۱ الف) ۱- ریشه عبارت داخل قدرمطلق، حرکت به چپ یا راست را نشان

$$y = -|x-3| + 2$$

می‌دهد.

الان ریشه داخل قدرمطلق $x = 3$ است؛ پس ۳ واحد به راست حرکت می‌کنیم.

۲- عددی که با کل یک قدرمطلق جمع می‌شود، حرکت به بالا یا پایین را

نشان می‌دهد. الان این عدد ۲+ است؛ پس ۲ واحد به بالا می‌رویم.

۳- علامت منفی پشت قدرمطلق، نشان می‌دهد که باید نمودار $|x|$ را نسبت به

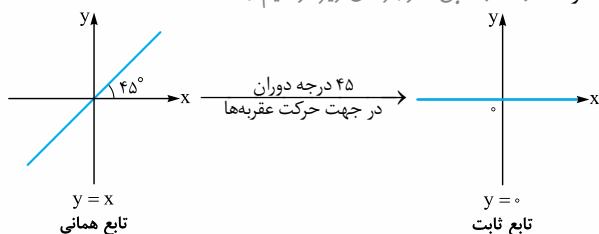
محور x ها قرینه کنیم.

ریاضی و آمار ۲ | امتحان ۴

آزمون ۲۸

۱ الف) نادرست (۰/۲۵)؛ مثلاً جمع دو عدد گنگ $2 - \sqrt{5}$ و $2 + \sqrt{5}$ برابر ۴ می شود که گویاست.

ب) نادرست (۰/۲۵)؛ چون اگر a مثبت نباشد، ممکن است صفر یا منفی باشد.
ج) درست (۰/۲۵)؛ طبق نمودارهای زیر خواهیم داشت:

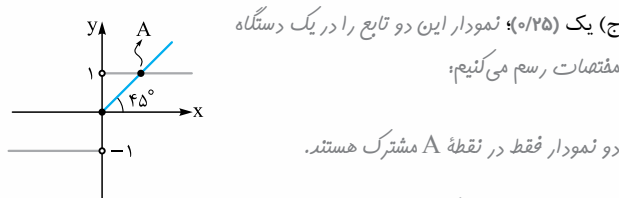

د) نادرست (۰/۲۵)؛ جواب یک جزء صبیح مثل $[2x]$ نمی تواند اعشاری باشد و فقط باید عددی صبیح باشد، پس معادله $[2x] = 0.5$ ریشه ندارد.

۲ الف) نداده (۰/۲۵)؛ چون می توانیم در طرف یک نامساوی (تامعادل) را در عددی منفی ضرب کرده و جهت نامساوی را عوض کنیم.
ب) ۴/۲۵ (۰/۲۵)

$$f(x) = (x-1)^2 \begin{cases} x=-1 \rightarrow f(-1) = (-1-1)^2 = (-2)^2 = 4 \\ x=\frac{1}{2} \rightarrow f(\frac{1}{2}) = (\frac{1}{2}-1)^2 = (-\frac{1}{2})^2 = \frac{1}{4} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \text{مجموع اعضای برد} = 4 + \frac{1}{4} = \frac{17}{4} = 4.25$$

ج) یک (۰/۲۵)؛ نمودار این دو تابع را در یک دستگاه مختصات رسم می کنیم؛
دو نمودار فقط در نقطه A مشترک هستند.

د) نیست (۰/۲۵)؛ مثلاً به ازای $x=2$ و $y=-3$ داریم:
 $|x+y| = |2-3| = 1$, $|x| + |y| = 2+3 = 5$
۳ الف) گزینه «۲» (۰/۲۵)؛ می دانیم عکس نقیض گزاره $\square \Rightarrow \bigcirc$ به صورت $\sim \square \Rightarrow \sim \bigcirc$ است، از طرفی طبق دموگان می دانیم که:
 $\sim (\bigcirc \wedge \square) \equiv \sim \bigcirc \vee \sim \square$

حالا به کمک دو قانون بالا خواهیم داشت:
عکس نقیض دموگان: $[\sim (\sim r) \Rightarrow \sim (p \wedge \sim q)] \equiv [r \Rightarrow (\sim p \vee q)]$

ب) گزینه «۱» (۰/۲۵)؛ اگر این دو عدد را x و y فرض کنیم، خواهیم داشت:

$$\frac{1}{x} + \frac{1}{y} \geq x + y$$

ولی در گزینه ها این عبارت دیده نمی شود، پس در سمت چپ نامساوی،

$$\frac{1}{x} + \frac{1}{y} \geq x + y \Rightarrow \frac{x+y}{xy} \geq x + y$$

ج) گزینه «۲» (۰/۲۵)؛ عرض نقطه داده شده باید برابر با (-1) باشد:
 $n^2 - 4n + 2 = -1 \Rightarrow n^2 - 4n + 3 = 0$

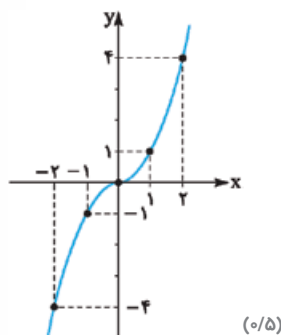
$$\xrightarrow[\text{جمله مشترک}]{\text{تجزیه با}} (n-3)(n-1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} n=3 \\ n=1 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \text{مجموع مقادیر} = 3 + 1 = 4$$

البته در معادله $n^2 - 4n + 3 = 0$ می توانستیم مستقیماً از فرمول مجموع ریشه ها

$$S = \frac{-b}{a} = \frac{-(-4)}{1} = 4$$

استفاده کنیم؛

۱۵ ابتدا میانگین را به دست می آوریم (برای یافتن میانگین نیازی نیست سهم هر عضو خانواده را به دست آوریم).

$$\bar{x} = \frac{\text{مجموع درآمدها}}{\text{تعداد کل}} = \frac{1200 + 600 + 400 + 2500}{4 + 2 + 1 + 5} = \frac{4700}{12}$$

$$\approx 391.6 \text{ هزار تومان (۰/۲۵)}$$

$$(۰/۲۵) \text{ هزار تومان } \bar{x} = \frac{391.6}{2} = 195.8$$

حالا به سراغ میانه می رویم. ابتدا باید سهم هر عضو خانواده ها از درآمد را مشخص کنیم:

$$(۰/۲۵) \text{ هزار تومان } \frac{1200}{4} = 300$$

$$\text{سهم هر عضو ردیف ۱} = 300$$

$$(۰/۲۵) \text{ هزار تومان } \frac{600}{2} = 300$$

$$\text{سهم هر عضو ردیف ۲} = 300$$

$$(۰/۲۵) \text{ هزار تومان } \frac{400}{1} = 400$$

$$\text{سهم هر عضو ردیف ۳} = 400$$

$$(۰/۲۵) \text{ هزار تومان } \frac{2500}{5} = 500$$

$$\text{سهم هر عضو ردیف ۴} = 500$$

حالا درآمدها را از کوچک به بزرگ مرتب کرده و میانه را به دست می آوریم:
 $300, 300, 300, 300, 300, 300, 400, 500, 500, 500, 500, 500$

۱۶ شما باید بدانید که تمام شاخص ها در سال پایه برابر ۱۰۰ فرض می شوند. ضمناً از نمودار متن سؤال، متوجه می شویم که عدد شاخص خوراکی در خرداد ۱۴۰۲ برابر ۱۲۰۰ است، لذا خواهیم نوشت:

$$\frac{\text{هزینه خوراکی در سال پایه}}{\text{شاخص خوراکی در سال پایه}} = \frac{\text{هزینه خوراکی در خرداد ۱۴۰۲}}{\text{شاخص خوراکی در خرداد ۱۴۰۲}}$$

$$\Rightarrow \frac{100}{1200} = \frac{30}{x} \Rightarrow x = \frac{1200 \times 30}{100} = 360 \text{ میلیون تومان}$$

۱۷ وزن باید برحسب کیلوگرم باشد، لذا:

$$(۰/۲۵) \text{ کیلوگرم } \frac{60000}{1000} = 60$$

$$\text{قد هم باید برحسب متر باشد، لذا: } \frac{200}{100} = 2 \text{ متر (۰/۲۵)}$$

حالا این اعداد را در فرمول شاخص توده بدنی قرار می دهیم:

$$BMI = \frac{\text{وزن}}{\text{مربع قد}} = \frac{60}{2^2} = \frac{60}{4} = 15 \text{ (۰/۵)}$$

دقت کنید که به BMI شاخص سلامت هم گفته می شود.

ج) گزینه ۴ «۲۵/۰» از نظر ماتریالیست‌ها و داروینیست‌ها، اگر انسان به افلاق و فضائل افلاقی توفه می‌کند، به دلیل فضیلت‌گرایی در روح و فطرت او نیست، بلکه به این دلیل است که انسان‌ها وارد زندگی اجتماعی شده‌اند و این زیست اجتماعی آن‌ها را وادار به ابداع اصول افلاقی و رعایت آن‌ها کرده است تا بتوانند با هم زندگی کنند.

د) گزینه ۲ «۲۵/۰» از منظر حکمت متعالیه، اگرچه انسان ظرفیت و استعداد بی‌نهایت دارد، اما این استعداد به معنای رسیدن همتی وی به کمال نیست. انسان باید با اختیار و اراده خود این ظرفیت را به فعلیت برساند.

۴ الف) معرفت شهودی (۲۵/۰) قلب یا دل یکی از ابزارهای معرفت انسان است که می‌تواند پی‌واسطه به حقایق برسد و معرفت کسب کند. معرفتی که از این طریق به دست می‌آید، «معرفت شهودی» نامیده می‌شود.

ب) شناخت عقلی (۲۵/۰) عقل قادر است بدون استفاده از یافته‌های تجربی و صرفاً با تفکر و چینش استدلال، به حقایق می‌رسد و دانش‌هایی را پایه‌گذاری می‌کند. بسیاری از دانستنی‌های ریاضی از این قبیل هستند.

ج) شناخت تجربی (۲۵/۰) عقل با کمک حواس و تحلیل عقلانی یافته‌های حسی می‌تواند به بسیاری از اسرار و رموز طبیعت پی‌برد و قوانین طبیعی را بشناسد. این نوع شناخت، راکه عقل با همکاری حس به دست می‌آورد، «شناخت تجربی» می‌گوییم.

د) معرفت وحیانی (۲۵/۰) یکی از شهودهای قلبی، وحی الهی است. این شهود ویژه پیامبران است و خداوند از طریق وحی و به واسطه پیامبران، معارفی را در اختیار بشر قرار می‌دهد که به آن «معارف وحیانی» می‌گویند.

۵ الف) ۴ (۲۵/۰) دو اندیشه هرکلیتوس که موجب شهرت او شد، عبارت‌اند از: وحدت اعداد و تغییر و تحول دائمی جهان.

ب) ۱ (۲۵/۰) فیثاغورس همان‌طور که پایه‌گذار ریاضی و هندسه است، یکی از پایه‌گذاران فلسفه نیز محسوب می‌شود. او ریاضیات را به گونه‌ای خاص با فلسفه و عرفان در هم آمیخت و یک دستگاه فلسفی عمیق بنیان نهاد.

ج) ۲ (۲۵/۰) پارمنیدس فلسفه خود را به صورت شعر عرضه کرد و برای نخستین بار به مفهوم «بودن» و «شدن» (وجود و حرکت) که از مفاهیم اصلی فلسفه هستند، توفه دقیق کرده و تفاوت آن دو را ذکر کرده است.

د) ۳ (۲۵/۰) تالس عقیده داشت که آب اولین عنصر و پایه و اساس سایر چیزهاست و همه چیز، در نهایت از آب سافته شده است؛ زیرا او می‌دید که آب در دریاها بالا بشار می‌شود و در دریاها بسیار پایین منجمد و سفت می‌گردد و وقتی به صورت باران می‌آید، گیاهان از زمین می‌رویند؛ پس این‌ها هم متمماً شکل دیگری از آب‌اند.

۶ تفکر عقلی (عقل) (۲۵/۰) از نظر پارمنیدس، ما با یک واقعیت بدون تغییر و جاودانه و فناناپذیر روبه‌رو هستیم. البته از طریق حواس نمی‌توان به این واقعیت رسید. تنها با تفکر عقلی است که این حقیقت را می‌توان یافت؛ یعنی با عقل می‌توان به آن لایه باطنی و حقیقی هستی رسید که بدون تغییر و جاودانه است.

۷ داناترین شما آدمیان کسی است که چون سقراط بداند که هیچ نمی‌داند (۲۵/۰) و به ما بنمایاند که تا چه پایه نادانیم. (۲۵/۰) گریفون که دوست سقراط بود در معبد دلفی ریاضت کشید تا فرشته‌ای بر او ظاهر شد و گفت که داناترین مردم شهر سقراط است؛ یعنی کسی که چون سقراط بداند که هیچ نمی‌داند.

۸ شک در اصل دانستن (۲۵/۰) و همه دانسته‌ها (۲۵/۰)

۹ توانایی حس در شناخت تفاوت‌ها و تمایزها (۵/۰)

۱۰ ویلیام جیمز (۲۵/۰) - برگسون (۲۵/۰)

۱ الف) غلط (۲۵/۰) بدون تفکر کاری از انسان سافته نیست.

ب) غلط (۲۵/۰) برای دانش فلسفه نمی‌توان از نظر زمانی آغازی تعیین کرد. همان‌طور که نمی‌توان گفت فلسفه ابتدا در کدام سرزمین پدید آمده است. البته، این سخن درباره همه دانش‌ها صدق می‌کند.

ج) غلط (۲۵/۰) مقصود سقراط از گشت وگذار در شهر این بود که به مردم یادآوری کند که ثروت فضیلت نمی‌آورد، بلکه از فضیلت است که ثروت و هر چه که برای فرد و جامعه سودمند است، به دست می‌آید.

د) صحیح (۲۵/۰) شناخت عقلی بدون استفاده از یافته‌های تجربی و صرفاً با تفکر و چینش استدلال، به حقایق می‌رسد و دانش‌هایی را پایه‌گذاری می‌کند. بسیاری از دانستنی‌های ریاضی از این قبیل هستند.

ه) صحیح (۲۵/۰) افلاطون که به عقل اهمیت می‌داد، عقیده داشت که شناخت عقلی بسیار مطمئن‌تر از شناخت حسی است و اموری که عقل درک می‌کند، ارزش برتری دارد. او باور داشت که عقل می‌تواند جهانی برتر از جهان طبیعت را بشناسد و برای آن استدلال ارائه نماید. وی نام این جهان برتر را عالم مُثُل نامید. از نظر او عالم طبیعت، سایه عالم مُثُل است.

و) صحیح (۲۵/۰) از نظر دکارت، «من» همان «روح» یا «نفس» است که مرکز اندیشه‌های ماست. این روح است که استدلال می‌کند، می‌پذیرد یا رد می‌کند. روح و بدن کاملاً از یکدیگر مجزا هستند و خاصیت‌های متفاوت دارند، گرچه با یکدیگر هستند و روح از بدن استفاده می‌کند.

۲ الف) فطرت اول (۲۵/۰) فطرت اول مربوط به پرسش‌های روزمره و معمولی است که مانند در آن شایسته انسان نیست، بلکه باید از آن عبور کند و به حوزه فطرت ثانی که پرداختن به پرسش‌های اساسی و بنیادین است نیز ورود کند.

ب) لیبرالیسم (۲۵/۰) دیدگاه اصالت فرد در سیاست به صورت لیبرالیسم و دیدگاه اصالت جامعه در سیاست به صورت سوسیالیسم خود را نشان می‌دهد.

ج) معنادهنده (۲۵/۰) باورهایی که فلسفه ما را می‌سازند، نقش تعیین‌کننده‌ای در انتقاب اهداف ما دارند. به عبارت دیگر، این باورها هستند که ما می‌گویند چه چیزی را هدف قرار دهیم و از چه چیزی گریزان باشیم. بنابراین می‌توان گفت: «فلسفه هر کس معنادهنده به زندگی اوست».

د) کانت (۲۵/۰) توفه ویژه کانت، فیلسوف قرن هجدهم آلمان، به شناخت سبب شد که شافه «معرفت‌شناسی» فلسفه رشد بیشتری کند و فیلسوفان بیشتری در دوره جدید به آن بپردازند.

ه) اوگوست کنت (۲۵/۰) پوزیتیویسم به معنای تجربه‌گرایی مطلق یا اثبات‌گرایی است که از مؤسسان آن اوگوست کنت می‌باشد و برای اولین بار از این اصطلاح استفاده کرد.

و) مغرب (۲۵/۰) سهروردی می‌گفت خدا یا همان نورالانوار، مشرق عالم است و از خداست که انوار بعدی طلوع می‌کنند. آن‌ها که نور وجود به پایین‌ترین حد خود می‌رسد، مغرب عالم قرار گرفته است.

۳ الف) گزینه ۳ «۲۵/۰» معرفت‌شناسی، توانایی انسان در شناخت هستی را مورد مطالعه قرار می‌دهد.

ب) گزینه ۴ «۲۵/۰» اخلاطون در تمثیل غار در کتاب جمهوری می‌فراود نشان دهد که چگونه فلسفه، انسان را به سمت آزادی حقیقی هدایت می‌کند.

۳۳ بنا بر این دیدگاه، انسان از زمانی که دریافته نفع او در گرو نفع دیگران است، قواعد اخلاقی را ابداع کرده (۵/۵) و مثلاً گفته است: باید با دیگران راستگویی پیشه کرد، در امانت نباید خیانت ورزید، بر این اساس اموری مانند صداقت، عدالت و امانت‌داری در واقع ارزش حقیقی ندارند و فضیلت شمرده نمی‌شوند (۵/۵)، اما چون برای زندگی اجتماعی ضروری هستند و منفعت افراد در رعایت آن‌هاست، باید آن‌ها را مراعات کرد. (۵/۵)

آزمون ۳۸ فلسفه ۱۱ امتحان ۲

۱ الف غلط (۵/۲۵) در مرحله دوم تفکر، انسان با حیثیت و پیوسته به سؤال‌های اساسی و بنیادین می‌پردازد که به تفکر فلسفی معروف است.

ب صحیح (۵/۲۵) در آغاز شکل‌گیری فلسفه، آن‌چه پیش از هر چیز این اندیشمندان را به خود مشغول می‌داشت، دگرگونی‌هایی بود که پیوسته در جهان طبیعت رخ می‌داد. آن‌ها کوشش می‌کردند تا به دیدگاهی دست یابند که بتوانند به درستی این دگرگونی‌ها را از نظر عقلی، تحلیل کنند.

ج صحیح (۵/۲۵) سقراط در دادگاه گفت: راز سروش معبد دلفی که در الهامی به «دستم کرفون» گفته بود «داناترین مردم سقراط است»، همین بود که به ما بنمایاند که تا چه پایه نادانیم و اگر از من به عنوان «دانا» یاد کرد، فقط به این قاطر بود که بگویم: داناترین شما آدمیان، کسی است که چون سقراط بداند که هیچ نمی‌داند.

د صحیح (۵/۲۵) شناخت تئوری بر چند قاعده عقلی موم استوار است و دانشمند در هنگام بررسی داده‌های فسی، آن قاعده‌ها را در نظر دارد و از آن‌ها بهره می‌برد. یکی از این قواعد، قاعده علّیت است که می‌گوید، پدیده‌ها خود به خود پدید نمی‌آیند، بلکه هر پدیده‌ای نیازمند علت است.

ه غلط (۵/۲۵) فارابی و ابن سینا نیم‌نگاهی به شناخت شهودی داشتند، اما آن را در تبیین فلسفی خود وارد نمی‌کردند.

و غلط (۵/۲۵) کانت با استدلال دیگری که با استدلال دکارت متفاوت بود، به اثبات حقیقت نفسانی انسان و اراده و اختیار آن پرداخت. اثبات حقیقت نفسانی انسان از طریق نفس مفقار و اراده آزاد او، استدلال کانت است، نه دکارت.

۲ الف) سوفیست (۵/۲۵) دانشمندان زمان سقراط و قبل از او، خود را «سوفیست» یعنی دانشمند می‌خواندند. بعدها کلمه سوفیست (دانشمند) مفهوم اصلی خود را از دست داد و مفهوم مغالطه‌کار به خود گرفت.

ب هستی‌شناسی (وجودشناسی) (۵/۲۵) بخش اصلی و ریشه فلسفه، شامل هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی است.

ج آزاداندیشی (۵/۲۵) اندیشیدن فیلسوفانه، تأمل کردن دربارهٔ باورهای مربوط به زندگی است. آموختن چرایی و یافتن دلایل درستی یا نادرستی باورها، پذیرفتن باورهای درست و کنار گذاشتن باورهای نادرست. در این صورت، خودمان بنیان‌های فکری خود را می‌سازیم و به آزاداندیشی، می‌رسیم و شفقتی مستقل کسب می‌کنیم.

د تناقض (۵/۲۵) شکاکیت مطلق یعنی شک در اصل دانستن و همه دانسته‌ها امکان‌پذیر نیست و اگر کسی چنین نظری بدهد، گرفتار یک تناقض شده و همین نظر او با شک مطلق سازگار نیست.

ه عالم مُثُل (۵/۲۵) افلاطون شهود قلبی را هم باور داشت و معتقد بود که سقراط آن عالم برتر (مُثُل) را مشاهده کرده است. از نظر افلاطون، جهان مُثُل، جهانی برتر از عالم طبیعت است و عالم طبیعت سایهٔ عالم مُثُل است.

و روح انسانی (۵/۲۵) از نظر ملاصدرا، ظرفیت روح انسان پایان ندارد و روح می‌تواند به هر مرتبه‌کمالی در جهان مخلوقات، دست یابد.

۱۱ قوه تفکر و تعقل (۵/۵)

۱۲ نور محض است و هیچ ظلمتی در او راه ندارد. (۵/۵)

۱۳ به دلیل تواضع و فروتنی (۵/۲۵) و شاید هم ردیف‌نشدن با سوفیست‌ها (۵/۲۵) خود را فیلسوفوس (۵/۲۵) یعنی دوستدار دانایی نامید. (۵/۲۵)

۱۴ مبانی و زیربنای علوم در فلسفه‌های مضاف قرار دارند (۵/۵) و آن‌چه در فلسفه‌های مضاف پذیرفته می‌شود، اساس و شالوده نظریات در علوم قرار می‌گیرد. (۵/۵)

۱۵ اندیشیدن فیلسوفانه، تأمل کردن دربارهٔ باورهای مربوط به زندگی است، آموختن چرایی و یافتن دلایل درستی یا نادرستی باورها (۵/۲۵)، پذیرفتن باورهای درست و کنار گذاشتن باورهای نادرست (۵/۲۵)، در این صورت، خودمان بنیان‌های فکری خود را می‌سازیم و به آزاداندیشی می‌رسیم (۵/۲۵) و شخصیتی مستقل کسب می‌کنیم. (۵/۲۵)

۱۶ ملتوس گفت: جرم سقراط این است که خدایانی را که همه به آن‌ها اعتقاد دارند، انکار می‌کند و از خدایی جدید سخن می‌گوید (۵/۲۵). با افکار خود جوانان را گمراه می‌سازد و آن‌ها را از دین و آیین پدرانشان برمی‌گرداند. (۵/۲۵)

۱۷ ۱) از طریق حل مجهولات و دستیابی به اطلاعات جدید در مورد عناصر و پدیده‌های جهان و گشودن شاخه‌های جدید دانش (۵/۲۵). ۲) از طریق پی‌بردن به اشتباهات گذشتگان و تصحیح آن‌ها (۵/۲۵)

۱۸ هر اکتیویست علاوه بر حس به عقل هم اهمیت می‌داد. (۵/۵) به اعتقاد وی، شناخت حسی اعتبار دارد و ما وجود حرکت در این جهان را از طریق حس می‌یابیم و درک می‌کنیم. (۵/۵)

۱۹ پراگماتیست‌ها معتقدند که از طریق تجربه نمی‌توان واقعیت اشیا را شناخت (۵/۲۵). به عقیده پراگماتیست‌ها ما نباید هدف خود را کشف واقعیت قرار دهیم، بلکه ما نیازمند باورهای مفیدی هستیم که در عمل به کار ما بیایند و سودمندی خود را نشان دهند. (۵/۵) مثلاً کسی که باور دارد آب در حال جوشیدن، بسیار داغ است و دست را می‌سوزاند، به آب جوش دست نمی‌زند و دچار سوختگی نمی‌شود؛ پس این دانش در عمل برای ما مفید است و همین فایده به معنی درست بودن است. (۵/۵)

۲۰ کانت از طریق استدلالی که با استدلال دکارت متفاوت بود، به اثبات حقانیت نفسانی انسان و اراده و اختیار آن پرداخت و از این راه، نفس مختار و اراده آزاد انسان را اثبات کرد. (۵/۲۵) به عقیده وی، انسان یک موجود اخلاقی و برخوردار از وجدان اخلاقی است (۵/۲۵) و یک چنین ویژگی بدون وجود اختیار و اراده آزاد معنا ندارد (۵/۲۵) پس اختیار نیز ویژگی نفس است، نه بدن که یک امر مادی است. (۵/۲۵)

۲۱ روح و بدن دو چیز مجزّا نیستند که کنار هم قرار گرفته باشند، بلکه این‌ها وحدتی حقیقی دارند (۵/۲۵) به گونه‌ای که روح، باطن بدن است. (۵/۲۵) به نظر ملاصدرا، هر اتفاقی در روح بیفتد، در بدن ظاهر می‌شود (۵/۲۵) و هر اتفاقی در بدن رخ دهد، بر روح تأثیر می‌گذارد. (۵/۲۵)

۲۲ ارسطو معتقد است که اگر عقل بر قوای دیگر حاکم شود، انسان به اعتدال در میان قوا می‌رسد و همین اعتدال، عامل سعادت و نیک‌بختی انسان است. (۵/۵) به تعبیر دیگر از نظر ارسطو، اگر قوای وجودی در خط اعتدال باشد، انسان به سعادت می‌رسد. ارسطو معتقد است عقل هر انسانی این اعتدال را درک می‌کند و آن را به عنوان امری درست می‌پذیرد. (۵/۵)